

YALOVA ÜNİVERSİTESİ

SAYI:3

MART 2026

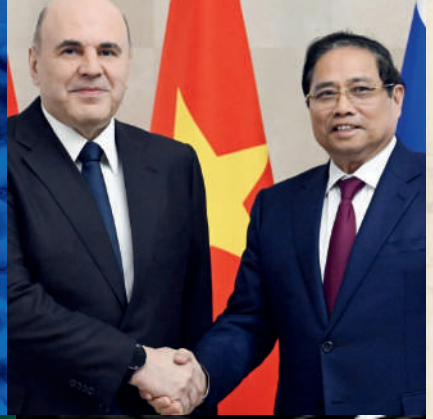
KÜRESEL PUSULA

AYLIK BÜLTEN
DERGİSİ

FOTOĞRAFLAR	01
KUZEY AMERİKA CELAL ÇEPOĞLU	02
ASYA-PASİFİK SEMRA AÇIKEL	04
ORTA DOĞU DİLANUR AKÇİN	06
BATI AVRUPA ESİN BEKTAŞ	08
TÜRK DÜNYASI BERTAN ÜNAL	10
BALKANLAR ZEYNEP BEYZA BEYAZKAYA	12
RUSYA-KAFKASYA ZEYNEP HUBAR	14
AFRİKA ZEYNEP BEYZA BEYAZKAYA	16
EŞİTLİK YOLUNDA: 8 MART'IN TARİHSEL VE TOPLUMSAL YÜZÜ	DİLANUR AKÇİN 18
RESİM ANALİZİ	ESİN BEKTAŞ 19

2026 MART AYINDAN KARELER;

◆ KUZEY AMERİKA ◆

BAĞIMSIZ YENİ KOALİSYON ARAYIŞLARI**05.03.2026**

2026 yılı başından itibaren küresel siyasette “orta güçler” eksenli yeni bir arayışın belirginleştiği görülmektedir. Bu sürecin fikrî çerçevesi, Kanada Başbakanı Mark Carney’nin Ocak 2026’da Davos Dünya Ekonomik Forumu’nda yaptığı konuşmayla şekillenmiştir. Carney bu konuşmasında, “kurallara dayalı uluslararası düzenin” artık fiilen çöktüğünü ve büyük güç rekabetinin (özellikle ABD ve Çin arasında) sistemi domine ettiğini savunmuştur. Bu bağlamda, orta büyüklükteki devletlerin pasif kalmak yerine yeni bir düzen kurma kapasitesine sahip olduğunu vurgulamıştır.

Şubat–Mart 2026 döneminde bu söylem, somut diplomatik girişimlere dönüşmüştür. Kanada’nın; Japonya, Güney Kore ve Avrupa ülkeleriyle savunma ve ticaret anlaşmaları imzalaması, “çok taraflı ama esnek koalisyonlar” stratejisinin ilk adımları olarak değerlendirilebilir.

Bu stratejinin en net ifadesi, Mart 2026’da Carney’nin Avustralya ziyareti sırasında ortaya çıkmıştır. Sidney’deki konuşmasında Carney; ekonomik verimlilik adına kurulan küresel tedarik zincirlerinin orta güçleri “hegemonlara bağımlı” hâle getirdiğini ve bunun egemenliği zayıflatıldığını belirtmiştir. Aynı zamanda Avustralya ile birlikte kritik mineraller, yapay zekâ ve savunma alanlarında iş birliği çağrısı yaparak, bu bağımlılığı azaltmayı hedefleyen “egemen kapasite inşası” fikrini öne çıkarmıştır.

5 Mart 2026’da Avustralya Parlamentosunda yaptığı konuşmada ise bu yaklaşım daha da netleşmiş; Kanada ve Avustralya’nın “stratejik kuzenler” olarak hareket ederek büyük güçlere karşı ortak bir pazarlık gücü oluşturabileceği ifade edilmiştir. Bu söylem; klasik ittifaklardan ziyade, değer temelli ve sektör odaklı iş birliklerine dayanan yeni bir “orta güç bloklaşması” fikrine işaret etmektedir. Aynı dönemde Avrupa’da da benzer bir eğilim görülmektedir. Avrupa Birliği içindeki liberal aktörler, NATO benzeri bir ticaret ve ekonomik güvenlik paketi kurmayı tartışmaktadır. Bu girişimler; ABD merkezli sistemin zayıflaması ve ticaretin jeopolitikleşmesi karşısında alternatif kurumsal yapılar oluşturma arayışını yansıtmaktadır.

Sonuç olarak 2026 itibarıyla uluslararası sistemde belirginleşen temel eğilim, büyük güç rekabetinin yarattığı kırılmalar karşısında orta güçlerin bir “üçüncü yol” oluşturma çabasıdır. Carney’nin söylemi ve Kanada–Avustralya yakınlaşması; bu yeni dönemde egemenlik, tedarik zinciri güvenliği ve stratejik otonomi kavramlarının dış politikanın merkezine yerleştiğini kanıtlamaktadır.

HÜRMÜZ BOĞAZI VE KOALİSYON ARAYIŞI**15.03.2026**

ABD Başkanı Donald Trump; petrol piyasalarının sarsıldığı bir dönemde, dünya sevkiyatının beşte birinin geçtiği Hürmüz Boğazı’nı güvence altına almak için bir deniz koalisyonu çağrısında bulundu. İran’ın boğazı kapatmasıyla petrol fiyatlarının 100 doları aşması üzerine Trump, Truth Social’da yaptığı paylaşımda; Çin, Fransa ve Japonya gibi ülkelerin bölgeye gemi göndererek bu “yapay kısıtlamaya” son vermelerini istedi. NATO üyelerine ise destek vermemeleri durumunda “çok kötü bir gelecekle” karşılaşacakları tehdidinde bulunuldu.

Başta Birleşik Krallık, Japonya ve Çin olmak üzere birçok ortak gemi göndermeyi reddedince Trump, bu ülkeleri “trilyonlarca dolar harcanarak korunan korkaklar” olarak nitelendirdi. Özellikle İngiltere Başbakanı Keir Starmer’ı hedef alarak onu “kenarda durup zaferden sonra yardım teklif etmekle” suçladı. Trump, müttefiklerinden istediği bu desteği stratejik bir zorunluluktan ziyade bir “sadakat testi” olarak tanımlayarak şunu ekledi: “NATO’nun kağıttan bir kaplan olduğu görüldü. Onlara ihtiyacımız yok; bu bir sınamaydı ve bunu asla unutmayacağız.”

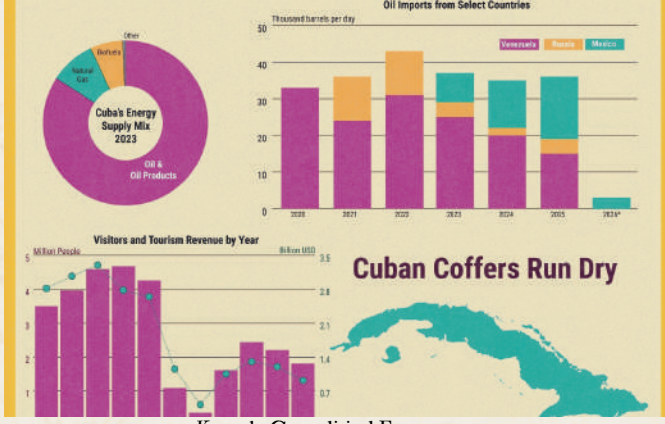
İRAN-İSRAİL SAVAŞINDAN**26.03.2026**

ABD ve İsrail’in 28 Şubat’ta İran’ın dini liderinin ölümüyle sonuçlanan geniş çaplı saldırılarının ardından, Orta Doğu’daki çatışmalar şiddetini artırarak devam etmektedir. Bu süreçte İran’ın tamamen barışçıl olduğunu savunduğu nükleer programıyla bağlantılı kritik tesisler ile petrol ve doğal gaz sahaları hedef alınmaktadır. İran ise bu saldırılara, İsrail ve Körfez’deki ABD müttefiki ülkelere yönelik operasyonlar düzenleyerek karşılık vermektedir.

Küresel enerji ticaretinin en kritik geçiş noktalarından biri olan Hürmüz Boğazı, 28 Şubat 2026’dan bu yana ciddi jeopolitik ve ekonomik aksaklıklara sahne olmaktadır. İran İslam Devrimi Muhafızları Ordusu tarafından yayımlanan ve boğazdan gemi geçişini yasaklayan uyarılar, deniz trafiğinin fiilen durmasına yol açmıştır. 19 Mart 2026 tarihinde ABD Silahlı Kuvvetleri boğazı trafiğe açmak amacıyla askeri bir harekât başlatmış, ancak bu girişimden net bir sonuç alınamamıştır.

Başkan Donald Trump, savaşı sona erdirmek adına yürütülen “verimli” görüşmeleri gerekçe göstererek, İran’ın enerji santrallerine yönelik planlanan saldırıları ertelediğini açıklamıştır. İran tarafı ise bu geri adımın, enerji fiyatlarını düşürmek ve Trump’ın askeri planları için “zaman kazanmak” amacıyla atıldığını iddia etmektedir. 26 Mart günü yaptığı açıklamada Başkan Trump, İran’ın bu hafta Hürmüz Boğazı’ndan 10 petrol tankerinin geçmesine izin vermesini ABD’ye bir “hediye” olarak nitelendirmiş; Tahran’ın doğrudan görüşme iddialarını reddetmesine rağmen ABD’nin “İran ile ilgili çok önemli görüşmeler yürüttüğünü” vurgulamıştır.

ABD-KÜBA HATTINDA ENERJİ JEOPOLİTİĞİ

Trump'ın ocak ayı sonunda imzaladığı kararnameyle ağırlaşan abluka; Küba'nın üretim alanlarını, sağlık ve eğitim hizmetlerini doğrudan etkilemeye devam ediyor. 30 Ocak 2026'da ulusal acil durum ilan eden ve Küba'ya petrol sağlayan ülkelerden ithal edilen mallara gümrük vergisi uygulanmasına olanak tanıyan bir kararname imzalandı. Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada, Trump'ın bu kararının Küba hükümetinin ABD'ye yönelik tehditlerini ele aldığı ifade edildi. Ayrıca kararnameyle ABD'nin, Küba'ya petrol sağlayan ülkelerden yapılan ithalata yeni bir tarife sistemi getireceği belirtildi.

ABD'nin İran'a yönelik saldırılarının ardından Cumhuriyetçi Senatör Lindsey Graham, bu kez Küba liderlerini tehdit etti. Fox News'in 3 Mart tarihli yayınında konuşan Graham, "Uluslararası terörizmin ana gemisi olan İran rejimi çökme aşamasında," dedi ve ardından Küba'ya işaret ederek, "Bu komünist diktatörlüğün günleri sayılı," diye ekledi. Graham'ın yorumları, yakıt ambargosu nedeniyle ada ülkesinde ciddi petrol ve malzeme sıkıntısı yaşandığı bir dönemde geldi. Başkan Trump da daha önce "yüksek düzeyde görüşmeler" olduğunu belirterek, "Belki Küba'yı dostane biçimde devralabileceğiz," ifadelerini kullanmış ancak detay vermemişti. 6 Mart'ta yaptığı açıklamalarda Trump, İran'daki süreci öncelikle tamamlamak istediklerini belirterek; "Önce İran konusunu bitirmek istiyoruz; Küba ise sadece bir zaman meselesi," şeklinde konuştu. Küba Dışişleri Bakan Yardımcısı ise bu sözlerle karşılık ABD'ye sert bir uyarıda bulundu. Trump yönetiminin rejim değişikliği için baskı yapmaya devam etmesi nedeniyle Küba ordusunun, her türlü ABD saldırısına karşı "hazır" durumda olduğu açıklandı.

Küba'da petrol eksikliği, kronikleşen enerji krizini daha da derinleştirdi. Devlet Başkanı Díaz-Canel'e göre; yakıt bulunamaması nedeniyle elektrik kesintileri yılın ilk aylarında şiddetlendi. Mart başında, ABD ambargosu altındaki en geniş çaplı ulusal kesinti kaydedildi. Bu krizin ortasında; 20 tonluk gıda ve tıbbi malzeme taşıyan yardım misyonu, 18 Mart'ta Havana'ya ulaştı.

Bu krizin ortasında; 20 tondan fazla gıda, tıbbi malzeme ve güneş paneli ekipmanı taşıyan küresel yardım misyonunun ilk üyeleri, 18 Mart Çarşamba günü Havana'ya ulaştı.

İlerici grupların ittifakı tarafından organize edilen Nuestra America Convoy to Cuba (NACC), ada ülkesine insani yardım desteği ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Küba'ya uyguladığı petrol ablukasına karşı bir protesto eylemi olarak lanse ediliyor. Konvoyda; Milano'dan yola çıkan Avrupa solcu siyasi partilerinin, sendikaların ve savunuculuk gruplarının temsilcileri yer aldı.

Bu sırada Donald Trump; ABD'nin uyguladığı petrol ablukasının ülkeyi tamamen elektrik kesintisi altında karanlığa boğmasının ardından, "Küba'yı ele geçirme onuruna sahip olacağımı" ilan etti. Trump, pazartesi günü Beyaz Saray'da gazetecilere, "Bütün hayatım boyunca Amerika Birleşik Devletleri ve Küba hakkında konuşulduğunu duyuyorum. Amerika Birleşik Devletleri ne zaman bunu yapacak?" dedi. Trump, "Küba'yı ele geçirme onuruna sahip olacağıma inanıyorum; onu özgürleştirsem de alsam da onunla istediğim her şeyi yapabileceğimi düşünüyorum. Gerçeği bilmek istiyorsunuz; şu anda çok zayıflamış bir ulus," diye ekledi. 26 Mart tarihinde ise Donald Trump, Suudi Arabistan'da düzenlenen bir yatırım konferansında yaptığı konuşmada ABD ordusunun bir sonraki hedefinin Küba olduğunu belirterek "Küba sırada" ifadesiyle askeri müdahale imasında bulundu.

YouGov anket şirketinin yaptığı araştırmaya göre; Amerikalıların büyük bir bölümü ABD'nin Küba'ya petrol sevkiyatını engellemesini ve uygulanan ambargoyu desteklememektedir. Katılımcıların çoğu, ABD'nin Küba'ya yönelik tutumunun "çok sert" olduğunu ve ekonomik yaptırımların bir hükümete zarar vermekten ziyade halkı mağdur etme olasılığının daha yüksek olduğunu belirtmektedir.

Kamuoyunun çoğunluğu Küba hükümeti hakkında olumsuz bir görüşe sahip olsa da Küba halkına yönelik bakış açısı genel olarak olumludur. Ayrıca Amerikalıların büyük bir kısmı Küba'da askeri güç kullanılmasına karşı çıkmaktadır; genel kanı, Küba'nın ABD'ye mesafeli olduğu ancak ciddi bir güvenlik tehdidi oluşturmadığı yönündedir.

Verilere göre Amerikalıların neredeyse yarısı (%46), ABD'nin diğer ülkelerden Küba'ya petrol sevkiyatını engelleme politikasını kısmen veya tamamen onaylamazken, bu politikayı destekleyenlerin oranı yalnızca dörtte bir (%28) düzeyinde kalmaktadır. Bu noktada partizan ayrışma oldukça belirgindir: Demokratların büyük çoğunluğu (%74) bu politikaya karşı çıkarken sadece %8'i desteklemektedir. Bağımsızlar arasında onaylamama eğilimi (%44'e karşı %20) ağır basmaktadır. Buna karşın Cumhuriyetçilerin çoğunluğu (%59) petrol sevkiyatının engellenmesini onaylamakta, sadece %19'u onaylamamaktadır.

◆ ASYA-PASİFİK ◆

TAYLAND'DA TASARRUF DÖNEMİ**10.03.2026 EURONEWS**

Şubat ayının sonlarına doğru çıkan Orta Doğu'daki savaşın enerji piyasaları üzerinde yarattığı yoğun baskıdan kaynaklı olarak Tayland Hükümeti, enerji tasarrufu önlemleri almaya başladı. Başbakan Anutin Charnvirakul, kamu personellerine enerji tüketiminin azaltılması talimatı verdi.

Hükümet sözcüsü Lalida Periswiatana, başbakanın talimatıyla kamu çalışanlarının bugünden itibaren evden çalışacağını bildirdi fakat halka doğrudan hizmet veren bazı kurumların bu durumdan muaf tutulduğunu da ekledi. Tayland'ın enerji ihtiyacının yaklaşık yüzde 68'i doğalgazdan karşılanmakta olup LNG arzının yarısından fazlası Tayland Körfezi'nden karşılanmaktadır. Bu durumun % 35'i ithal edilmektedir. Bu ithalatın %13'ü de Myanmar'dan karşılanmaktadır. Başbakan'ın açıklaması sonrası bazı televizyon kanallarında görev yapan haber sunucuları enerji tasarrufu çağrısına "ceklerini çıkararak" destek olduklarını belli ettiler. Kamu personellerinin evden çalışması, asansör yerine merdiven kullanılması ve klimaların kapatılması gibi önlemler alınmaya başlandı. Haber sunucularının ceketlerini çıkarması da iklimin çalışmadığını göstererek tasarrufa destek konusunda dikkat çekti.

MODİ VE TRUMP ARASINDA HÜRMÜZ BOĞAZI ÖNEMİ KONUŞMASI**24.03.2026 REUTERS**

Hindistan Başbakanı Narendra Modi ve ABD'nin Hindistan elçisi Sergio Gor, X'te yaptıkları paylaşımlar sonrasında Trump ve Modi'nin salı günü telefon konuşması yaptığını ve Hürmüz Boğazı'nın önemi dahil olmak üzere Orta Doğu'nun durumunu konuştuklarını söyledi.

Bu 28 Şubat başlayan İran Savaşı'nın ardından yapılan ilk çağrıydı. Modi, tarafların barış ve istikrarın sağlanmasına yönelik çabalara ilişkin iletişim halinde olma konusunda aynı fikirde olduğunu belirterek, "Hürmüz Boğazı'nın açık, güvenli ve erişilebilir kalmasının sağlanması tüm dünya için önemlidir." ifadesini kullandı. Modi, pazartesi günü parlamentoda yaptığı konuşmada, krizin Hindistan için benzeri görülmemiş zorlukları tetiklediğini, Hindistan ekonomisinin güçlü olduğunu ve enerji kesintilerini atlatmak için ülkenin yeteri sayıda petrol, gübre ve kömürü olduğuna dair açıklamalarda bulunmuştu. Beyaz Saray yetkilileri bu konuşmaya ithafen, Trump ve Modi arasında yapılan telefon konuşmasını doğruladı fakat tartışılanlar hakkında herhangi bir açıklama yapmadı.

KUZEY KORE VE GERİ DÖNDÜRÜLEMEZ NÜKLEER STATÜSÜ**24.03.2026 REUTERS**

Devlet Medyası KCNA'nın bildirisine göre salı günü Kuzey Kore parlamentosunda Kim Jong-Un politika önceliklerini belirlerken ülkesinin nükleer güçlerini kalıcı olarak güçlendireceğini ve Güney Kore'ye en düşmanca devlet olarak davranacağını söyledi.

Kuzey Kore 2024 yılında anayasada birtakım değişikliklere giderek "düşman devlet Güney Kore" olarak tanımlamıştı. Buna ithafen Güney Kore'ye düşmanca davranacağını vurguladı. Kim, pazartesi günü komünistler tarafından yönetilen ülkenin yasama organı olan Yüksek Halk Meclisi'ne yaptığı konuşmada, "Egemen devletlerin haysiyetinin ve haklarının tek taraflı güç ve şiddet tarafından acımasızca ihlal edildiği mevcut dünya gerçekliği, bir devletin varlığının ve barışının gerçek garantisinin ne olduğunu açıkça öğretiyor." dedi. Kim, Pyongyang'ın nükleer silahlı bir devlet olduğunu ve "kendini savunan bir nükleer caydırıcının" genişletilmesinin ulusal güvenlik, bölgesel istikrar ve ekonomik kalkınma için gerekli olduğuna ve geri döndürülemez şekilde sağlamlaştıracağına vurgu yaptı. Konuşmasında ABD'yi de hedef alarak İran'a yönelik saldırıları "devlet terörü" olarak nitelendirdi.

VIETNAM VE RUSYA NÜKLEER ENERJİ SANTRALI ANTLAŞMASI YAPTI**25.03.2026 REUTERS**

Pazartesi günü Rusya Devlet nükleer enerji şirketi Rosatom'un yaptığı açıklamada, Vietnam ve Rusya'nın Vietnam'daki Ninh Thuan 1 nükleer santrali inşası projesi konusunda hükümetler arası anlaşma imzaladığını açıkladı.

Büyük elektrik kesintileriyle uğraşan Vietnam bu sorunu ortadan kaldırmak amacıyla ve enerji üretim kapasitesini arttırmak için bu projeye imza attı. Maliyetle ilgili ayrıntı belirtmeyen Rosatom, toplam 2400 megawatt (MW) kapasiteli iki Rus tasarımı güç inşasını hedefliyor. 2010 yılında Vietnam'ın merkezinde başlayan nükleer santral inşası 2016 yılında Hano'nun güvenlik ve bütçe endişeleri sebebiyle nükleer enerji süreci askıya alınmıştı. Rusya'ya Ninh Thuan 1 projesi çoktan verilmişti ve imzalanması bekleniyordu. 2024 yılında enerji santrali inşasının devamını isteyen Vietnam, Japonya ve Rusya'dan projelerini uygulamalarını istedi. Japonya ise Aralık ayında projeyi feshedip çekilme kararı aldı. Bunun üzerine 23 Mart 2026 tarihinde ise Rusya ile resmi anlaşma yapıldı. Belge, Başbakanı Mihail Mişustin ve Vietnam Başbakanı Pham Minh Chinh'in huzurunda imzalandı.

TAKAİCHİ VE TRUMP WASHINGTON ZİRVESİNDE BİR ARAYA GELDİ

Kaynak: International Business Times

Japonya Başbakanı Takaichi Sanae ve ABD Başkanı Donald Trump, Washington'daki zirvelerini tamamladılar. Görüşmede, Orta Doğu'da Hürmüz Boğazı'ndan petrol akışı ve Japonya'nın ABD'deki yatırımları da dahil olmak üzere çeşitli konular ele alındı. Takaichi, "Bugün hem Japonya'yı hem de ABD'yi daha güçlü ve refah kılmak için nasıl iş birliği yapabileceğimiz konusunda bir görüşme yapmayı dört gözle bekliyorum." dedi.

Trump da hemen ardından "Japonya'ya gelince, duyduğuma göre petrolünün %90'ından fazlasını Hürmüz Boğazı üzerinden alıyorlarmış. Ama bugün iyi görüşmelerimiz olacak ve ağırlıklı olarak ticaret konusunu ele alacağımızı düşünüyorum." dedi.

Takaichi, Trump'a Japonya'nın Japon yasaları çerçevesinde alabileceği ve alamayacağı eylemler olduğunu açıkladığını belirtti. Ayrıca iki ülkenin petrol üretimini artırmak için iş birliği yapma konusunda anlaştığının da altını çizdi. İran ile devam eden savaş için geliştirdiği stratejiyi açıklayan Trump, bölgeye kara hareketi düzenleyip düzenlemeyeceği sorusuna net bir cevap verdi. "ABD askeri göndermiyorum. Göndersem size söylemezdim ama göndermiyorum." İfadelerini kullandı. Takaichi ise Japonya olarak saldırılara yönelik ABD'ye destek verdiğini açıkladı. "İran'ın nükleer silah edinmesine asla izin verilmemeli." söylemlerinde bulundu.

Bir Japon muhabirin, "Neden İran'a yönelik saldırılarla ilgili Japonya dahil müttefiklerinize haber vermediniz?" sorusuna esprili bir şekilde cevap vererek "Bunun sürpriz olmasını istedik, sürpriz konusunda Japonya'dan daha çok bilen kim var? Siz neden Pearl Harbor hakkında bir şey demediniz?" yanıtını verdi. Trump'ın, Harbor yanıtına ABD heyetindekiler gülerken, Japon heyetindekilerin şaşkınlığı dikkat çekti.

Japonya, 7 Aralık 1941'de ABD'nin Hawaii'deki Pearl Harbor deniz üssüne ani bir saldırı düzenlemiş ve bu olay ABD'nin İkinci Dünya Savaşı'na girmesine neden olmuştur. 2. Dünya Savaşı'nın sonunda, Japonya'nın teslimini hızlandırmak için 6 Ağustos'ta Hiroşima'ya, 9 Ağustos'ta ise Nagazaki'ye atom bombası atılmıştı. Bu olay tarihteki tek nükleer saldırıdır. ABD Başkanı Trump'ın bu olaya atıfta bulunması Japonya'da akademisyenler, siyasetçiler ve yorumcular arasında tepki çekmiştir.

Bir taraf İkinci Dünya Savaşı'nın acı tarafına atıfta bulunmasını eleştirirken, diğer taraf Takaichi'nin sessizliğini eleştirmiştir. Bu olayı psikolojik açıdan değerlendirecek olursak, lider davranışının boyutu ortaya koyulmaktadır. Japonya Başbakanı Takaichi'nin göstermiş olduğu sessizlik, bilişsel çelişkiyi azaltmaya yönelik olarak yorumlanırken diğer yandan da güçlü bir duygusal kontrol mekanizmasını belirtmektedir. Bu açıdan sessizlik, pasif bir tepki değil, aksine bilinçli ve kontrollü bir liderlik anlayışıdır.

Genel olarak bu tarz diplomatik görüşmelerde hem kendi ülkesinin hem de karşı ülkenin itibarının korunması hedeflenmektedir ve psikolojik olarak sessizlik sosyal ortamlarda zararı minimuma indirgeyip çıkarı korumaya yöneliktir. Aslında Takaichi, kendini değil durumu kontrol etmek için sessiz kalmıştır.

ORTADOĞU

KÜRESEL EKONOMİDE PETROL DEPREMİ
12.03.2026, ORTADOĞU HABER

Orta Doğu'da Mart 2026 itibarıyla tırmanan askeri hareketlilik, küresel enerji piyasalarında adeta bir deprem etkisi yaratarak Brent petrolün varil fiyatının 101,59 dolara fırlamasına neden oldu. ABD ve İsrail'in İran'ın nükleer ve askeri altyapısına yönelik başlattığı operasyonlar ile Tahran yönetiminin bu saldırılara verdiği sert misillemeler, küresel piyasaların şok bir dalgalanmayla uyanmasına yol açtı.

Özellikle dünya deniz petrol ticaretinin %25'i gibi kritik bir oranının geçtiği Hürmüz Boğazı ve çevresindeki stratejik terminallerin güvenlik gerekçesiyle tahliye edilmesi, enerji arz güvenliğini fiilen durma noktasına getirdi.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) üyesi 32 ülkenin, fiyatları dizginlemek amacıyla piyasaya 400 milyon varillik rekor bir rezerv sürmesine rağmen sahadaki jeopolitik risklerin büyüklüğü bu müdahaleyi gölgede bıraktı. Rafinerilerin, enerji depolarının ve nakil hatlarının doğrudan hedef alınması, petrolün fiziksel olarak piyasalara ulaştırılamayacağı korkusunu tetikledi. Bu kriz sadece yakıt fiyatlarını değil; havacılık, lojistik, sanayi üretimi ve gıda maliyetlerini de küresel ölçekte yukarı çekerek dünya ekonomisini karanlık bir tabloya sürükledi.

Enerji koridorlarındaki bu tıkanıklık, küresel enflasyon baskısını rekor seviyelere taşıırken uzmanlar; askeri gerilimin düşmemesi halinde varil fiyatlarının 200 dolar seviyelerine kadar tırmanabileceği konusunda ciddi uyarılarda bulunuyor. Yaşanan bu modern "enerji savaşı", ithalatçı ülkelerin enerji bağımsızlığı stratejilerini yeniden gözden geçirmesine ve fosil yakıtlara alternatif rotalar ile yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelmesine neden oluyor. Orta Doğu'daki bu yangın sönmeyeceği sürece, küresel tedarik zincirindeki kırılganlığın artarak devam edeceği öngörülmüyor.

ŞAM'DA ALKOL DÜZENLEMESİ
17.03.2026, BBC

Şam Belediyesi'nin başkent genelinde alkol satışını ve tüketimini büyük ölçüde kısıtlayan yeni kararı, Suriye'nin toplumsal yapısı ve savaş sonrası normalleşme çabaları açısından kritik bir dönüşümü simgelemektedir. "Kamu ahlakını koruma" ve "toplumdan gelen yoğun şikayetler" gerekçesiyle hayata geçirilen bu uygulama, Şam'ın tarihsel olarak bilinen kozmopolit ve seküler başkent imajında radikal bir kırılmaya yol açmıştır. Alınan kararların içeriği incelendiğinde, bu hamlenin sadece bir asayiş düzenlemesi değil, derin bir sosyolojik müdahale olduğu açıkça görülmektedir.

Yasak kararının yalnızca Bab Touma, Kassaa ve Bab Şarki gibi yoğun Hristiyan nüfusa sahip semtlerle sınırlandırılması, yönetimin ülkedeki inanç mozaikini ve azınlık haklarını gözetir bir tutum sergilediği izlenimini verse de; pratikte alkol satışını belirli gettolara hapsedmektedir. Restoran ve gece kulüplerindeki satış yasağı, Şam'ın meşhur gece hayatını ve turizm potansiyelini doğrudan hedef alarak ekonomik bir darbe vurmaktadır.

Ayrıca, işletmelerin ibadethanelere, okullara ve hükümet binalarına olan mesafe zorunluluğu (75 metre ve 20 metre kuralı), mekânsal bir ayrışmayı yasal zemine oturtmaktadır. İşletme sahiplerine tanınan üç aylık uyum süreci, sektör paydaşları için ciddi bir belirsizlik ve ekonomik risk barındırırken, bu hamle devletin toplumsal yaşam üzerindeki denetimini artırma isteği olarak yorumlanabilir.

Sonuç olarak bu karar, Şam'ın geleneksel kodları ile modern eğlence kültürü arasındaki çatışmada muhafazakar kanadın kazandığı sembolik bir zafer niteliği taşımaktadır. Başkent'in bu yeni çehresi, Suriye'nin gelecekteki toplumsal uzlaşma süreçleri üzerinde de belirleyici bir etkiye sahip olacaktır.

BİRİNCİ AYINDA ABD-İRAN SAVAŞI

Kaynak: Habertürk

28 Şubat 2026 sabahı İsrail'in ABD desteğiyle başlattığı hava operasyonlarıyla patlak veren çatışmalar, birinci ayını doldururken Orta Doğu'yu askeri, ekonomik ve insani açılardan geri dönülemez bir eşiğe sürüklemiş durumdadır. Habertürk ve Euronews'ten derlenen verilere göre, saldırıların ilk aşamasında Washington ve Tel Aviv'in temel stratejik hedefi, İran'ın nükleer kapasitesini ve balistik füze üretim tesislerini felç etmek üzerine kurulmuştur. Tahran'daki Bilim ve Teknoloji Üniversitesi gibi nükleer teknolojiyle ilişkilendirilen akademik kurumların ve İsfahan'daki Mübarek bölgesinde yer alan elektrik santrallerinin doğrudan hedef alınması, koalisyonun sadece askeri değil, ülkenin teknolojik ve enerji altyapısını da çökertmeye yönelik bir "topyekûn etkisizleştirme" stratejisi izlediğini göstermektedir. Ancak Euronews'in analizinde sorgulanan "başarı" düzeyi, sahadaki gerçeklerle karmaşık bir hal almaktadır. Zira İran, uğradığı ağır kayıplara rağmen misilleme kapasitesini koruduğunu ve bölgesel müttefikleri üzerinden savaşı genişletebildiğini kanıtlamıştır.

Savaşın birinci ayında operasyonel başarıyı gölgeleyen en önemli unsur, çatışmaların coğrafi sınırlarını aşarak Körfez'deki diğer aktörleri de içine çekmesidir. İran Devrim Muhafızları'nın Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Bahreyn'deki ABD bağlantılı alüminyum fabrikaları olan EMAL ve ALBA tesislerini füze ve İHA'larla vurması, savaşın sanayi ve küresel tedarik zinciri boyutuna evrildiğinin en somut kanıtıdır. Ayrıca İran'ın dünyanın en kritik enerji geçiş noktası olan Hürmüz Boğazı'nı kapatma kararı ve Umman'daki Salalah Limanı yakınlarında bir ABD destek gemisini hedef alması, küresel enerji güvenliğini doğrudan tehdit ederek petrol fiyatlarının 100 doların üzerine çıkmasına neden olmuştur.

Habertürk'ün sahadan aktardığı anlık bilgilerde, Irak'ın Erbil kentindeki ABD Başkonsolosluğu ve askeri üslerine yönelik kamikaze İHA saldırılarının sürmesi, ABD'nin İran içindeki hedefleri vursa da kendi bölge temsilciliklerini ve müttefik topraklarını korumakta zorlandığına işaret etmektedir.

İnsani boyutta ise durum, bir ayın sonunda tam bir felaket tablosuna dönüşmüştür. Lübnan Sağlık Bakanlığı'nın verilerine göre, İsrail saldırılarında hayatını kaybedenlerin sayısı 1200'e yaklaşırken, İran'ın iç kesimlerinde (Zencan, Tahran ve İsfahan gibi) yerleşim yerlerine düşen mühimmatlar sivil kayıpları artırmıştır. Kuveyt'in hava savunma sistemlerini devreye alarak kendi sınırları içerisinde 6 İran İHA'sını düşürdüğünü açıklaması, krizin artık iki devlet arasındaki bir çatışmadan ziyade, tüm Körfez ülkelerini tehdit eden çok cepheli bir "bölgesel yangına" dönüştüğünü göstermektedir.

Sonuç olarak, koalisyonun İran'ın askeri gücünü kırma hedefine taktiksel bazda belirli oranda ulaştığı söylenebilse de, bu durumun küresel ekonomiye maliyeti, müttefik ülkelerin sanayi tesislerinin zarar görmesi ve diplomasinin tamamen devre dışı kalması, "başarı" tanımını oldukça tartışmalı bir noktaya taşımaktadır. Savaşın ikinci ayına girilirken, tarafların saldırıları şiddetlendirme tehditleri, Orta Doğu'da sadece bir yönetim değişikliği veya silahsızlanma değil, köklü bir demografik ve ekonomik yıkım riskini de beraberinde getirmektedir.

BATI AVRUPA

İTALYA'DA SANDIK BAŞINDA: REFERANDUMDA "HAYIR" OYU ÇIKTI 22-23.03.2026, BUNDLE

22-23 Mart tarihlerinde İtalya'da yapılan anayasa değişikliği referandumu, Giorgia Meloni hükümeti tarafından yargı sistemini yeniden yapılandırmak amacıyla gündeme getirildi. İtalya'da hâlihazırda aynı meslek grubuna bağlı olan hâkimler ve savcılar kariyerlerinin birbirinden ayrılması, yargı kurallarının yeniden düzenlenmesi ve bağımsız bir disiplin mahkemesi kurulması gibi kritik maddeler referandumun merkezindeydi.

Ancak sandıktan çıkan %53,2 oranındaki "hayır" oyuyla reform paketi reddedildi. Giorgia Meloni cephesinde bir yenilgi olarak nitelendirilen bu sonuçlar, İtalya'da muhalefetin elini güçlendiren bir gelişme olarak yorumlandı. Referandum süreci boyunca kamuoyunda yoğun tartışmalar yaşanırken, hukuk çevreleri de söz konusu reformun yargı bağımsızlığı üzerindeki olası olumsuz etkilerini sık sık dile getirdi.

Meloni hükümetinden gelen bu referandum teklifi, oylama öncesinde de 2027'de yapılacak genel seçimleri manipüle etme çabası olarak eleştirilmiş ve siyasi tansiyonu artıran bir unsur olarak görülmüştü. Mevcut sistemde İtalya'da hâkimler ve savcılar aynı meslek grubunun parçası olarak kabul edilmekte ve kariyerleri boyunca bu iki görev arasında geçiş yapabilmektedirler. Bu yapı; yargı içerisinde bir bütünlük ve denge sağladığı gerekçesiyle savunulurken, bazı hukukçular tarafından "güçler ayrılığı" ilkesi açısından tartışmalı bulunmaktadır.

BANKSY'NİN KİMLİĞİ DEŞİFRE EDİLDİ 17.03.2026, EURONEWS

Mart ayında Avrupa'da kültürel ve sanatsal konularda önemli gelişmelere tanık olduk. Bunlardan en ilgi çekeni, şüphesiz dünyanın en ünlü sokak sanatçısı Banksy'nin kimliğinin deşifre edilmesi oldu. Banksy, kimliği bilinmeyen gizemli bir sokak sanatçısıydı. Bu gizemi sayesinde eserlerine tahmin edilemez zamanlarda ve mekânlarda rastlardık.

Mart ayında yaşanan gelişmeyle birlikte, sanatçının rızası dışında kimliği tespit edilerek yayınlandı. Hazırlanan raporlarda; Banksy'nin, Bristol doğumlu 51 yaşındaki Robin Gunningham olduğu bilgisi kamuoyuyla paylaşıldı. Bu raporlara sanatçının avukatlarından itirazlar yükselirken, sanatseverlerden de sert eleştiriler geldi. Eserlerinin cazibesinin kimliğinin bir bilmece olmasında yattığına inananlar, bu gizemin baltalanmasını eleştirdi. Sevenleri için her yerin kameralarla izlendiği bir çağda, otoritenin gözlerinden uzakta sanata hayat vermek oldukça değerliydi.

Kimliğin açığa çıkması bu sanatın devamlılığını zorlaştırabileceği gibi, eserlerin finansal değerinin geleceği üzerinde de bir belirsizlik yarattı. Reuters ise eleştirilere karşı şu açıklamada bulunarak haberini savundu: "Kültür, sanat endüstrisi ve uluslararası siyasi söylem üzerinde bu denli derin ve kalıcı etkisi olan bir figürün kimliğini ve kariyerini anlamak, kamuoyunun derin menfaatinedir".

ORTADOĞU JEOPOLİTİĞİNDE AVRUPA'NIN ÇIKMAZI: HÜRMÜZ DÜĞÜMÜ

Kaynak: DW Türkiye

2026 yılının mart ayında İran, İsrail ve ABD arasında başlayan savaş; Hürmüz Boğazı'nın da kapatılmasıyla küresel etkiler yarattı. Yüzyıllardır ticaretin kalbi olan Hürmüz Boğazı'nın anlamı, Avrupa için 2022 sonrası Ukrayna-Rusya Savaşı sebebiyle daha da önemli hale gelmişti. Avrupa, Rusya'dan yaptığı fosil yakıt ithalatını büyük ölçüde kısmış ve yerini Körfez kaynaklı enerji akışıyla doldurmuştu.

Bugün yaşanan gerilim ile Orta Doğu kaynaklı petrol ve sıvılaştırılmış doğal gazın kesintiye uğrama ihtimali, Avrupa ekonomileri üzerinde ciddi bir baskı yarattı. Boğazın kapatılmasıyla Brent petrol birkaç gün içinde varil başına 70 dolardan 120 dolar civarına çıktı. Doğal gaz ise bir o kadar sert etkilendi. Gaz depoları zaten düşük olan Avrupa'da fiyatlar ciddi şekilde arttı; Avrupa'nın en önemli gaz fiyat göstergesi olan Hollanda TTF endeksi %60'ları gördü.

Diğer yandan, petrol ve gazın yanı sıra küresel gübre ihracatının yaklaşık %13'ü de Körfez'i açık okyanusa bağlayan Hürmüz Boğazı üzerinden yapıyor. Avrupa Komisyonu Başkan Yardımcısı Kaja Kallas; gübrede kıtlık yaşanması durumunda, gelecek yıl gıda yetersizliğinin de baş göstereceğini belirtti. Özellikle Orta Doğu ve Avrupa hatlarına odaklanan Budapeşte merkezli Wizz Air şirketinin hisselerinde düşüşler yaşandı. Çelik üreticileri de benzer darbeler aldı. Yoğun enerji gerektiren çelik üretim sanayisi, doğal gaz fiyatlarının bu kadar kısa sürede artmasıyla kriz yaşamaya başladı.

Savaş, küresel lojistik ağları da etkiliyor; dolayısıyla Avrupa ticareti için de belirsizlik doğuyor. Çatışmanın uzaması, küresel kargo kapasitesini düşürerek taşımacılık maliyetlerini yükseltiyor. Bu noktada geçiş güvenliğinin sağlanması da son derece kritik bir önem taşıyor.

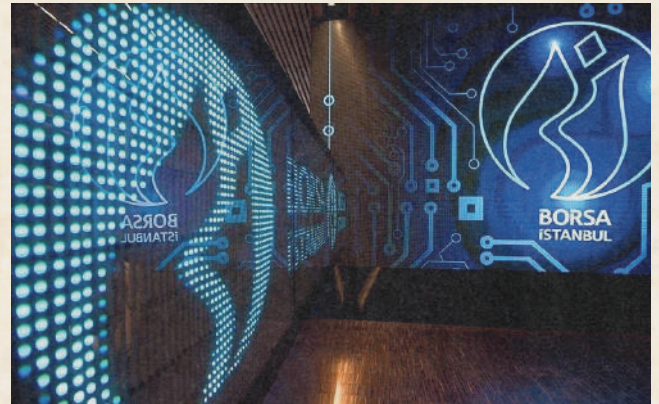
Bu gelişmeler karşısında Avrupa; stagflasyon (yüksek enflasyon ve düşük büyüme) riskiyle karşı karşıya kalıyor. Enerji fiyatlarının yükselmesi üretim maliyetlerini de artırıyor; bu durum ise büyümeyi yavaşlatıyor.

Mevcut bağımlılık hali, Avrupa'nın savaşa yönelik tepkisini de sınırlandırıyor. Özellikle Almanya, İtalya ve İngiltere, bu süreçten en çok etkilenen ülkeler arasında yer almaktadır.

Ayrıca ABD'nin kaynaklarını Orta Doğu'ya kaydırmasıyla birlikte, Avrupa'nın Rusya-Ukrayna Savaşı'nda yalnız kalma ihtimali kritik bir sorunsal oluşturuyor. Bu gelişmeler ışığında Avrupa kamuoyu, savaşa çoğunlukla "hayır" diyor. Yapılan anket sonuçları; Almanların %58'inin, İngilizlerin %49'unun, İtalyanların ise %56 oranında savaşa karşı olduğunu gösterirken; bu tablo kamuoyu ile hükümetlerin farklı fikirlerle sahip olduğunu ortaya koyuyor.

Almanya ve Fransa, farklı sebeplere dayanan kaygılarından ötürü daha ılımlı bir yaklaşım sergilerken; İspanya Başbakanı Sanchez, İran'a yönelik saldırıları "yasa dışı" diyerek kınadı ve Trump'ın operasyonlar için askeri üsleri kullanmasına izin vermedi. Bu noktada Avrupalı liderlerin tutumları farklılık gösterse de hepsinin ortak noktası, askeri operasyonlara doğrudan dahil olmayı reddetmeleri oldu. Avrupa; bu savaşın kendi savaşı olmadığını, kendileri tarafından başlatılmadığını ve çatışmaya taraf olmak istemediklerini vurguladı.

Sonuç olarak Avrupa; iç siyasi bölünmeler ve ekonomik bağımlılıklar nedeniyle bu savaş karşısında bütüncül bir strateji geliştirme noktasında ciddi sıkıntılar yaşamıştır.

Kaynak: CNBC-e

TÜRK DÜNYASI

TÜRK DÜNYASINDA KÜLTÜREL DİPLOMASİ ARACI
OLARAK NEVRUZ BAYRAMI

21.03.2026, TRT HABER

Türk dünyasının ortak kültürel miraslarından biri olan Nevruz Bayramı, 21 Mart 2026 tarihinde çeşitli etkinliklerle kutlandı. Başta Türkiye olmak üzere Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'da gerçekleştirilen programlar, bu yıl Türk Devletleri Teşkilatı koordinasyonunda daha geniş kapsamlı şekilde düzenlendi. İstanbul'da yapılan Türk Devletleri Teşkilatı Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda alınan karar doğrultusunda; Nevruz'un Türk dünyasında ortak bir değer olarak daha güçlü şekilde vurgulanması ve birlikte kutlanması kararlaştırıldı.

Kutlamalar kapsamında kültürel etkinlikler, halk oyunları gösterileri ve resmi törenler düzenlenirken, Nevruz'un birlik, dayanışma ve ortak kimlik bilincini pekiştiren yönüne dikkat çekildi. Yetkililer, bu tür organizasyonların Türk devletleri arasındaki kültürel bağları güçlendirmeyi amaçladığını belirtti. Nevruz etkinliklerinin; Türk dünyasında ortak tarih ve kültür bilincinin artırılmasına katkı sağlaması ve gelecek yıllarda daha kapsamlı iş birliklerine zemin hazırlaması hedefleniyor.

KIRIM TATAR DİLİNİN KORUNMASI BAĞLAMINDA
UKRAYNA'NIN AZINLIK STRATEJİSİ

12.03.2026, KIRIM HABER AJANSI

Ukrayna Bakanlar Kurulu, 12 Mart 2026 tarihinde aldığı kararla Kırım Tatar dilinin korunması ve geliştirilmesine yönelik önemli bir adım attı. Bu kapsamda, Kırım Tatar diline ilişkin Milli Komisyonun yapısı yeniden düzenlenerek faaliyetleri aktif hâle getirildi. Yapılan düzenlemeye göre Komisyonun çalışma esasları güncellenirken, organizasyonel, teknik ve bilgi altyapısı desteğinin Ukrayna Etnopolitika ve Vicdan Özgürlüğü Devlet Hizmeti tarafından sağlanacağı belirtildi. Böylece Komisyonun daha etkin ve kesintisiz çalışması hedefleniyor. Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın Kırım Özerk Cumhuriyeti Daimî Temsilciliği tarafından yapılan açıklamada, yeniden yapılandırmanın temel amacının 2022-2032 Kırım Tatar Dili Geliştirme Stratejisi'nin uygulanmasını güçlendirmek olduğu ifade edildi. Ayrıca Komisyonun, yürütme organları arasındaki koordinasyonu artırarak Kırım Tatarcanın kamusal ve kurumsal alanlarda daha işlevsel hâle gelmesine katkı sunacağı vurgulandı.

Danışma ve koordinasyon organı olarak görev yapan Komisyonun hukuki altyapısının da güçlendirildiği, Daimî Temsilcinin eş başkanlardan biri olarak sürece dâhil edildiği aktarıldı. Yetkililer, alınan kararların Kırım Tatar dilinin korunması ve gelecek nesillere aktarılması açısından kritik öneme sahip olduğunu belirtti. UNESCO tarafından yok olma tehlikesi altındaki diller arasında gösterilen Kırım Tatarcanın geliştirilmesi amacıyla atılan bu adımın, dilin kullanım alanını genişletmesi ve kurumsal düzeyde desteklenmesini sağlaması bekleniyor.

NATO STRATEJISİNDE DÖNÜŞÜM: TÜRKİYE MERKEZLİ
GÜVENLİK MİMARİSİ

26.03.2026

Milli Savunma Bakanlığı (MSB), 26 Mart 2026'da yaptığı açıklamada, NATO'nun Irak Misyonu'ndan çekilme kararı kapsamında Irak'ın başkenti Bağdat'ta görev yapan Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin tahliye edildiğini duyurdu. Açıklamada, bölgedeki son gelişmeler nedeniyle NATO'nun çekilme kararı aldığı ve Türkiye'nin bu süreçte müttefik ülke personelinin tahliyesine de destek verdiği belirtildi.

Aynı açıklamada Türkiye'de kurulması planlanan NATO Çok Uluslu Kolordu Karargâhı hakkında da bilgi verildi. NATO'nun Güneydoğu Bölgesel Planı kapsamında 2023 yılında başlatılan çalışmaların 2024'te NATO'ya iletildiği; karargâhın bir Türk general komutasında kurulmasının planlandığı ve 6'ncı Kolordu Komutanlığı'nın görevlendirildiği aktarıldı. Karargâhın Adana merkezli olması öngörülürken NATO prosedürlerinin henüz tamamlanmadığı ve onay sürecinin devam ettiği ifade edildi. Kurulacak yapının amacı, bölgesel savunma planları kapsamında müttefik kuvvetlerin entegrasyonunu sağlamak ve caydırıcılığı artırmak olarak açıklandı. Söz konusu gelişmeler, NATO'nun Orta Doğu ve Türkiye'nin güney kanadındaki güvenlik yapılanmasını yeniden şekillendirme sürecinin bir parçası olarak değerlendiriliyor.

İRAN-ABD-İSRAİL GERİLİMİ GÖLGESİNDE ORTA DOĞU: TÜRK DÜNYASININ YÜKSELEN JEOPOLİTİK ROLÜ

Kaynak: Defensehere

Orta Doğu tarih boyunca büyük güç rekabetlerinin merkezinde yer almış bir coğrafyadır. 20. Yüzyılın başında Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasıyla birlikte bölge, başta İngiltere ve Fransa olmak üzere Batılı güçlerin nüfuz alanına girmiştir. II. Dünya Savaşı sonrası dönemde ise ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki Soğuk Savaş rekabeti, Orta Doğu'yu jeopolitik açıdan daha da kritik hâle getirmiştir. 1979 İran Devrimi, İran/ABD ilişkilerinde kalıcı bir kırılma yaratırken İsrail'in güvenliği merkezli politikalar bölgesel çatışmaları derinleştirmiştir. 21. yüzyılda enerji kaynakları, vekâlet savaşları ve kimlik temelli çatışmalar, bölgedeki istikrarsızlığı kronik hale getirmiştir.

Günümüzde İran-ABD-İsrail ekseninde şekillenen gerilimler, yalnızca üç aktör arasındaki güç mücadelesiyle sınırlı kalmayıp, tüm Orta Doğu'nun güvenlik mimarisini etkileyen çok katmanlı bir krize dönüşmüştür. Bu çatışma hattı; Suriye, Irak, Yemen ve Lübnan gibi ülkelerde süregelen vekâlet savaşlarıyla birleşerek bölgesel istikrarsızlığı derinleştirmektedir. Enerji güvenliği, ticaret yolları ve jeostratejik geçiş hatları üzerindeki rekabet ise bu çatışmaları küresel boyuta taşımaktadır. Bu bağlamda Türkiye ve Türk dünyası; yalnızca coğrafi konumları nedeniyle değil, aynı zamanda kurumsal iş birlikleri ve çok yönlü dış politika araçları sayesinde alternatif bir istikrar ve geçiş hattı olarak öne çıkmaktadır. Özellikle Türk Devletleri Teşkilatı çerçevesinde geliştirilen iş birlikleri, bölgeyi "güvenli alan" haline getirme potansiyeli taşımaktadır.

İran-ABD-İsrail gerilimi; klasik güç dengesi teorileriyle açıklanabilecek bir rekabetten öte ideolojik, güvenlik ve enerji temelli çok boyutlu bir çatışma dinamiği içermektedir. ABD'nin Orta Doğu'daki askeri varlığı ve İsrail'in güvenliğini merkeze alan stratejisi, İran'ın bölgesel nüfuzunu sınırlandırmayı hedeflemektedir. Buna karşılık İran; özellikle Şii milis ağları ve vekil aktörler üzerinden "asimetrik güç" stratejisi izleyerek bölgedeki etkinliğini artırmaktadır. Bu güç mücadelesi, doğrudan çatışmadan ziyade dolaylı savaşlar üzerinden ilerlemektedir. Suriye iç savaşı, Iraktaki milis dengeleri ve Yemen'deki çatışmalar, bu rekabetin sahadaki yansımalarıdır. Bu durum, Orta Doğu'nun kronik bir "istikrarsızlık kuşağı" hâline gelmesine neden olmaktadır. Ancak bu istikrarsızlık, aynı zamanda alternatif jeopolitik düzenlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır.

Enerji arz güvenliği açısından bakıldığında, Orta Doğu'ya bağımlılığın riskleri arttıkça, yeni enerji koridorları ve geçiş noktaları önem kazanmaktadır. İşte bu noktada Türk dünyası; Hazar havzası ve Orta Asya enerji kaynaklarıyla stratejik bir alternatif olarak öne çıkmaktadır. Türkiye'nin coğrafi konumu, Doğu ile Batı arasında bir köprü olmasının ötesinde, enerji transferinde bir "merkez ülke" olma potansiyelini güçlendirmektedir. TANAP ve TürkAkım gibi projeler, bu potansiyelin somut göstergeleridir.

Buna ek olarak Azerbaycan, Kazakistan ve Türkmenistan gibi enerji zengini Türk devletleri, Avrupa ve küresel piyasalara alternatif kaynaklar sunmaktadır. Bu süreçte Türk Devletleri Teşkilatı, yalnızca kültürel bir birlik olmaktan çıkıp ekonomik, siyasi ve güvenlik boyutları olan bir iş birliği platformuna dönüşmektedir. Teşkilatın sağladığı koordinasyon, üye ülkeler arasında ticaretin kolaylaşmasını, lojistik hatların güvenliğini ve siyasi istikrarın güçlenmesini sağlamaktadır. "Safe place" kavramı burada kritik bir rol oynamaktadır. Orta Doğu'daki çatışma alanlarının aksine, Türk dünyası coğrafyası daha öngörülebilir, istikrarlı ve iş birliğine açık bir yapı sunmaktadır. Bu durum, uluslararası yatırımcılar ve devletler için alternatif bir güzergâh oluştururken, Doğu/Batı ticaretinde yeni bir denge yaratmaktadır. Türkiye'nin arabuluculuk rolü de bu bağlamda önem kazanmaktadır. Hem Batı ittifaklarıyla ilişkilerini sürdüren hem de Doğu ile diplomatik kanallarını açık tutan Türkiye, çok yönlü dış politika anlayışı sayesinde çatışma çözümünde önemli bir aktör haline gelmektedir. Bu durum, klasik realizm teorisinin ötesinde, "karma dış politika" ve "stratejik özerklik" kavramlarıyla açıklanabilir. Özellikle enerji hatlarının güvenliği, ticaret yollarının sürekliliği ve bölgesel krizlerin yönetimi açısından Türkiye ve Türk dünyası, bir "dengeleyici güç" olarak konumlanmaktadır. Bu rol, yalnızca bölgesel değil, küresel sistemde de etkili bir aktör olma potansiyelini beraberinde getirmektedir.

İran/ABD/İsrail eksenindeki gerilimler, Orta Doğu'nun istikrarsız yapısını derinleştirirken bu durum, alternatif jeopolitik ve ekonomik düzenlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Türk dünyası ve Türkiye; sahip oldukları stratejik konum, enerji kaynakları ve kurumsal iş birlikleri sayesinde bu yeni düzende önemli bir aktör olarak öne çıkmaktadır. Türk Devletleri Teşkilatı çerçevesinde geliştirilen entegrasyon, bölgeyi daha güvenli, istikrarlı ve öngörülebilir bir alan haline getirme potansiyeline sahiptir. Bu durum, Doğu ile Batı arasındaki ekonomik ve siyasi ilişkilerde yeni bir denge unsuru yaratmaktadır. Dolayısıyla Türk dünyası, yalnızca bir alternatif enerji koridoru değil, aynı zamanda uluslararası sistemde arabulucu ve dengeleyici bir güç olarak konumlanmaktadır.

Yakın gelecekte Orta Doğu'daki çatışmaların kısa vadede tamamen sona ermesi beklenmemektedir. Ancak enerji arz güvenliği ve ticaret yollarının çeşitlendirilmesi ihtiyacı, Türk dünyasının stratejik önemini artıracaktır. Türk Devletleri Teşkilatı'nın kurumsallaşmasını derinleştirmesi; ortak savunma ve ekonomik mekanizmaların geliştirilmesiyle bu bölgeyi küresel sistemde daha görünür kılacaktır. Türkiye'nin çok yönlü dış politikası ise arabuluculuk kapasitesini güçlendirecek ve Doğu/Batı hattında yeni bir jeopolitik denge kurulmasına katkı sağlayacaktır.

BALKANLAR

BATI BALKAN ÜLKELERİ ABD'YE DESTEK VE TARAFSIZLIK ARASINDA BÖLÜNMÜŞ DURUMA GELDİ

17.03.2026, EWB

Sırbistan, Arnavutluk, Kosova, Karadağ ve Kuzey Makedonya; ABD ve İsrail'in İran'a karşı askeri eylemlerine sorgusuz bir destek ifade ederken, Bosna-Hersek resmi olarak tek tip bir pozisyon almadı. ABD'nin İran genelindeki birçok bölge ve şehre düzenlediği hava saldırılarının ardından Arnavutluk Başbakanı Edi Rama, İran İslam Devrim Muhafızları Ordusu'nu (IRGC) "terör örgütü" olarak ilan etti. Ayrıca İran'ı tehlikeli bir "teokrasi" ve normal devlet davranışına "tehlikeli bir istisna" olarak nitelendirdi. Rama, "İsrail'e ve barış arayan kardeş Arap ülkelerine" desteğini de vurguladı. Kosova, Karadağ ve Kuzey Makedonya ise Orta Doğu'daki istikrarsızlaştırıcı tehditlerden ötürü Tahran'ın eylemlerini kınadı.

Bununla birlikte Sırbistan, başlangıçta tarafsızlık politikasını sürdürmekteyken; bölgedeki diğer ülkelerle birlikte İran İslam Devrim Muhafızları Ordusu'nu terör örgütü olarak tanımlama konusundaki AB kararına resmen katıldığı bilgisini kamuoyuna açıkladı.

Öte yandan Bosna-Hersek, ABD'nin İran'a müdahalesinde derin bir kararsızlık yaşıyor ve bu durum ülkenin karmaşık iç politikasına yansıyor. Bosna-Hersek; 11 Mart'ta kabul edilen, Tahran'ı kınayan bildiriye onaylayan ülkelerin arasındaydı. Bu durum ise iç tartışma başlattı.

Arnavutluk Başbakanı Rama ve Sırbistan Cumhurbaşkanı Vučić'in hem İsrail hem de Arap ülkeleri için "dostlarımız ve barış isteyen ülkeler" ifadesinde bulunmaları, kamuoyunda ve bölgesel siyasette dikkat çekti.

AB LİDERLERİ VE MACARİSTAN ARASINDA KREDİ GERGINLIĞI ÇIKTI

19.03.2026, The Guardian, AP News

Macaristan Başbakanı Viktor Orbán'ın, Ukrayna'ya verilecek 90 milyar avroluk krediye karşı çıkmaktan vazgeçmeyi reddetmesi üzerine AB liderleri öfkelenerek onu kötü niyet ve ihanetle suçladı.

Ocak ayında Ukrayna topraklarından geçen Druzhba petrol boru hattında meydana gelen hasar nedeniyle Rusya'nın Macaristan ve Slovakya'ya petrol sevkiyatının durdurulmasından bu yana, Ukrayna ve Macaristan giderek tırmanan bir anlaşmazlık içinde bulunuyor.

Avrupa Birliği liderleri, 19 Mart Perşembe günü Macaristan Başbakanı Viktor Orbán'ı, Ukrayna'nın Rusya'nın işgaline karşı mücadelesini sürdürmesine yardımcı olmak için ayrılan 90 milyar avroluk AB kredisine uyguladığı boykotu kaldırmaya ikna edemediler. Almanya Başbakanı Friedrich Merz, Orbán'ın aralık ayında Macaristan'ın kabul ettiği kredi konusunda geri adım atmasını "büyük bir sadakatsizlik eylemi" olarak nitelendirdi. (The Guardian)

Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski'ye karşı sıklıkla eleştirilerde bulunan Orbán, 27 ülkenin tamamının oy birliğini gerektiren krediyi engellemeyi başardı. Orbán'ın attığı bu geri adım ile birlikte, Avrupa Birliği'nin en yüksek karar alma organı olan Avrupa Konseyi'nin güvenilirliğini sorgulattığı yetkililer tarafından dile getirildi.

VOUČIĆ'DEN İSRAIL'E DESTEK: İSRAIL'E SİLAH SATIŞLARI DEVAM EDECEKİ

15.02.2026, Prizen Post

2026 yılının ilk çeyreğinde Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić, Gazze krizine yönelik küresel kamuoyunun hassasiyetine, tepkilerine ve boykot çağrılarına rağmen İsrail'e silah satışlarının devam edeceğini resmen duyurdu.

Prizren Post'un haberine göre Vučić, savunma sanayisinin Sırp ekonomisi için taşıdığı büyük önemi vurgulayarak bu ticari ilişkilerin ulusal çıkarlar ve bağımsız dış politika hususları dikkate alınarak değerlendirilmesi gerektiğini savundu.

Bunun yanında muhalefet medyası, Vučić'in açıklamalarını Sırbistan'ın "İsrail'in silah fabrikası" olduğu imasında bulunarak eleştirdi. Ancak Sırbistan Cumhurbaşkanı Vučić, bu iddialar hakkında yorum yapmak istemediğini belirtti.

Vučić, "Arkadaşlarımız hem İsraililer hem de Araplar, bu yüzden böyle bir şey yapmıyoruz." dedi. Vučić, Smederevska Palanka yakınlarındaki Mramorac köyünde Đorđević ailesinin çiftliğine yaptığı ziyaret sırasında gazetecilere yönelik eleştirilere şu şekilde yanıt verdi: "Yorum yapmak istiyorum." (Prizen Post)

Sırbistan'ın son dönemde Rusya, Batı ve Orta Doğu ile kurduğu iletişim; çok yönlü dış politikasının somut bir örneği olarak görülüyor.

AB VEV KARADAĞ KATILIM MÜZAKERELERİ GERÇEKLEŞTİ.

17.03.2026, The New Union Post

Başbakan Spajić, "Podgorica'nın Avrupa Birliği'nin dokusuna giderek dahil olmasını" memnuniyet duyarak dile getirdi.

17 Mart 2026 tarihli perşembe gününde Karadağ ile yapılan Katılım Konferansı'nın 26. toplantısında, 21. Bölüm yani Avrupa ötesi ağırlar dahilindeki katılım müzakereleri geçici olarak kapatıldı. Bununla beraber bir Balkan ülkesi olan Karadağ, Avrupa Birliği'ne üye olma ihtimaline biraz daha yaklaştı.

Milojko Spajić, 17 Mart'ta Karadağ ile düzenlenen 26. Katılım Konferansı'nda 21. Bölüm'ün geçici olarak kapatılmasının ardından yaptığı açıklamada, "Bugünkü adım, ağırların kendisinden çok daha fazlasını temsil ediyor; Karadağ, Avrupa Birliği'nin dokusuna giderek daha fazla entegre oluyor," dedi. (The New Union Post)

Bu geçici kapanış, 26 Ocak 2026'da yapılan ve mali kontrolle ilgili 32. Bölüm'ü geçici olarak kapatan önceki katılım konferansından kısa bir süre sonra gerçekleşti. Avrupa Birliği Müsteşebatına Uyum Programı konusundaki ilerlemenin gözlemi, müzakereler boyunca devam edecektir.

Karadağ ise AB üyelik müzakerelerinde 33 müzakere faslının tamamını açtı. Bugün varılan geçici kapanış ile birlikte bu fasılların toplam on dördü geçici olarak kapatılmış oldu. Başbakan Spajić'in yinelediği gibi, tüm bölümlerin "2026 sonuna kadar" kapatılması hedefine ulaşmak mümkün olmayacaktır.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE DEĞİŞEN DENGELER: SIRBİSTAN VE KOSOVA

Kaynak :Center for European Policy Analysis

2026 Mart ayı itibarıyla Sırbistan-Kosova ilişkileri, çıkmaz sokağa ve çözümsüzlüğün kronik boyutuna geçmiş görünmektedir.

Avrupa Birliği'nin yeni özel temsilcisi Peter Sorensen'in Şubat ayı sonu ziyareti esnasında Cumhurbaşkanı Vucic, Kosova, Arnavutluk ve Hırvatistan ülkeleri arasında artan askeri/güvenlik işbirliğinin bölgedeki gerginliği arttırdığını, Sırbistan hükümetini ve özellikle Sırp nüfusunun güvenliğini tehdit ettiğini açıkça dile getirdi. ülkesinin bu "Üçlü İttifak"a karşı caydırıcı kapasitesini arttıracığını ilan etti.

Kosova tarafında ise Şubat ayı seçimlerinin ardından aylarca devam eden koalisyon müzakereleri sonucunda nihayet netleşti. Başbakan Alvin Kurtiz liderliğindeki Demokrat Kosova Birliği'nin kurduğu koalisyon, 28 Mart'ta parlamentonun oylaması ile güvenoyu aldı. Fakat, Kosova'da hükümetin yeniden yapılanması, Belgrad hükümeti ile ilişkilerdeki çıkmazı çözmeye yetmedi.

Bununla birlikte, Kosova'nın 15 Mart 2026 tarihinde yürürlüğe giren yabancılar ve motorlu taşıtlar yasaları ise bu iki ülke arasında yeni bir çıkmaz ve gerginliği beraberinde getirdi. Kosova'da yaşayan Sırppların üç aydan uzun süre kalmalarını ve Sırp plakalı araç kullanmalarını yasaklıyor ve kuralları ihlali hâlinde para cezası, sınır dışı etme gibi uygulamalar öngörüyor. Belgrad hükümeti ise bu yasaı Kosova'da yaşayan Sırp azınlığı hedef alan stratejik bir politika ve psikolojik şiddet(baskı) olarak değerlendiriyor.

Tarihsel perspektiften baktığımızda ise, yüzyıllar öncesine de dayanmakla birlikte hâlen devam etmekte olan bu çatışmanın fitilini, Sırbistan-Kosova geriliminin kökeni, 1990'ların Balkan savaşlarınınve 1999 NATO müdahalesine uzanmaktadır. Kosova Kurtuluş Ordusu'nun Sırp güvenlik güçlerine düzenlediği saldırılardan sonra Sırp hükümeti kapsamlı bir operasyon başlattı.

Bu süreci ele alırsak, oldukça insan hakları ihlalinin olduğu ve aynı zamanda güçlülerin çatıştığı noktalarda halkın yaşadığı zorluklarla ilerledi. NATO'nun hava saldırıları ile müdahalesi sonucunda Kosova BM yönetimine bırakıldı. Uzun yıllar süren müzakereler sonucunda Kosova'nın 2008'de ilan ettiği bağımsızlık Sırbistan tarafından günümüzde hâlâ tanımamakla birlikte Kuzey Kosova'daki Sırp topluluklar ise Belgrad hükümetine doğrudan bağlı kuruluşlar ile yaşamlarını sürdürmektedir.

2013'te planlanan Brüksel Anlaşması ise Sırp azınlığı Kosova'da yer alan devlet yapılarına entegrasyon çalışmaları ve Sırp belediyelerine sınırlamalar getirmeyi öngörmüş olsa da bu anlaşma yıllardır sahada uygulanmamıştır. 2021 senesinden bu yana Priştine hükümetinin Kuzey bölgesinde otoritesini sürdürme çabası Washington ve Avrupa Birliği ilişkilerini çıkmaz yola sürüklemiştir. Bununla birlikte, 2023 Ohri Anlaşması makul bir plan sunmuş olsa da taraflar hem iç siyasi çıkarları hem de tarihsel hezimetler bir engel hâline gelmiştir. Kısacası anlaşmalar ile birlikte her iki taraf da diplomatik diyalogu sürdürüyor gibi görünse de farklı konularda bile olsa attıkları adımlardan ötürü fiilen gerçekleşen bir müzakere çalışması olmamıştır.

International Crises Group analistlerine göre, Priştine'nin kuzey Kosova'da attığı adımların seçim çıkarlarıyla şekillendirdiği dikkatleri çekmektedir. Bu adım oldukça tartışmaya açıktır çünkü; Kosovalı seçmene milliyetçi bir mesaj verirken, aynı zamanda Sırpların uzun vadeli uyum sürecini de işlevsiz hâle getirmektedir. AB'nin Kosova'ya yaptırım uygularken Sırbistan'ın dış politikaya uyumsuzluğu bu görmezden gelmesi ise arabuluculuk ve müzakeredeki doğruluğu sprgultatmaktadır.

Mart 2026 itibarıyla de görmekteyiz ki Sırbistan-Kosova ilişkileri söylem ve anlaşma düzeyinde devam etse de sahada çözümsüz kaldığı kronik bir döngüye dönüşmüştür.

Kaynak: BBC

RUSYA-KAFKASYA

ÇEÇENİSTAN'DA İKTİDAR DEĞİŞİKLİĞİ Mİ GERÇEKLEŞİYOR?

18.03.2026, UA WİRE

Uzun bir süre gözlerden uzak kalan Çeçenistan Cumhuriyeti lideri Ramzan Kadirov yeniden ortaya çıktı. İnternette yayınlanan görüntülere bakılırsa sağlık durumunda önemli bir iyileşme görünmüyor. Kadirov'un Moskova'ya yaptığı gizemli ziyaret sırasında, sağlık durumu nedeniyle cumhuriyetin başından çekilmesi gerektiği kendisine bildirildi; ancak asıl sorun halefinin kimliği idi. Kadirov, oğlu Adam'ın görevi devralmasını istiyordu ancak bu, Kremlin tarafından onaylanmadı. Söz konusu halefin, Çeçenya'da "Lord" lakabıyla tanınan, Kadirov'un en yakın müttefiki, uzun süredir meclis başkanı ve şimdiki Cumhuriyet Başbakanı olan Magomed Daudov olduğu iddia ediliyordu.

Bağımsız Rus medya projesi Mozhem Obyasnit'in söylediğine göre Moskova, Çeçenya'nın bir sonraki lideri konusunda uzlaşmaya vardı ve seçilen kişi Kadyrov'un en yakın çalışma arkadaşı olduğu öne sürüldü.

Yayınlanan bilgilere göre Daudov, aynı zamanda Kadyrov'un yakın çevresinde önemli bir figür olarak görülüyor ve Kremlin liderinin düşmanlarına karşı düzenlenen operasyonlarda yer aldığı iddia ediliyor.

Raporda yer alan kaynaklara göre Daudov, yeni görevi için hazırlıklara çoktan başlamış durumda. Ancak kamuoyunda Kadyrov'dan "sevgili kardeşim" diye bahsetmesine rağmen, cumhuriyeti yönetmek için onun arkasından bir ekip kurduğu da iddia ediliyor.

Gelişmeler Çeçenistan'da olası bir iktidar değişikliğini gösterirken, endişeleri de beraberinde getiriyor. 19 yıldır yönetimde olan Ramzan Kadirov, Çeçenistan'da güçlü bir otoriteye sahipti. Olası rejim değişikliği bölgede otorite boşluğuna yol açabilir, belirsizlik ve istikrarsızlık doğurabilir. Moskova; istikrarın sürmesi ve merkezin otoritenin korunması için yeni lideri yakından takip ederek ona karşı dengeleyici bir duruş sergileyecektir.

SAVAŞIN YANINDA: RUSYA - İRAN İLİŞKİLERİ 14.03.2026, REUTERS

(Reuters) - Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodymyr Zelenskiy, 14 Mart Cumartesi günü yayınlanan bir CNN röportajında; Rusya'nın İran'a ABD ve İsrail'e karşı kullanılmak üzere Shahed insansız hava araçları tedarik ettiğini söyledi.

Zelenskiy, CNN muhabiri Fareed Zakaria'ya verdiği demeçte; İran'ın Rus yapımı Shahed füzelerini kullanarak ABD üslerine saldırdığı iddiasının "% 100 gerçek" olduğunu söyledi.

Bu açıklamadan iki gün önce ise 12 Mart Perşembe günü, Rusya'nın devlet nükleer şirketi Rosatom'un Başkanı Alexei Likhachev'in yaptığı açıklamaya göre: "Rosatom, Orta Doğu'daki çatışmaya rağmen İran'da kalmaya devam edecek ve İran'ın Buşehr nükleer santralinde iki ek ünite inşa etme anlaşmasına bağlı kalacak."

Rosatom'un aktardığına göre Likhachev, "İkinci ve üçüncü ünitelerin inşası şirketin öncelikleri arasında yer almaya devam ediyor. Ayrılmanın zamanı kesinlikle değil." dedi. Dolayısıyla sekiz adede kadar nükleer santralin inşasına izin verilecek; bunlardan dördü Buşehr'de yer alacak. Geçtiğimiz sonbaharda ise İran, ülkenin güneydoğusundaki başka bir bölgede 5 gigawatt kapasiteli dört nükleer enerji santrali inşa etmek için Rosatom ile 25 milyar dolarlık bir anlaşma imzaladığını açıkladı. Taraflar ayrıca İran'da küçük nükleer enerji santralleri geliştirilmesine ilişkin bir mutabakat zaptı da imzaladı.

Görüldüğü üzere Rusya; İran ile askeri, diplomatik ve ekonomik ilişkilerini devam ettiriyor ve stratejik iş birlikleri kurmaya devam ediyor. Bu desteğin altında iç rejimlerini koruma isteği, Batı'ya karşı beraber olma, güç ittifakı kurma ve stratejik bölgesel etkilerini koruma gibi sebepler yatıyor.

RUSYA – UKRAYNA SAVAŞININ SINIR ÖTESİ BOYUTA ULAŞMASI: YENİ CEPHE HATTI “MOLDOVA”

NewsMaker’ın haberine göre, 23 Mart akşamı, Moldova ve Romanya’nın enerji sistemlerini birbirine bağlayan sınır ötesi Isaccea-Vulcănești iletim hattı, Rusya’nın Ukrayna’ya yönelik saldırıları sırasında devre dışı kaldı. 24 Mart’ın erken saatlerinde Rusya; Ukrayna Enerji Bakanlığı’nın büyük ölçekli birleşik saldırı olarak tanımladığı, birden fazla bölgedeki enerji altyapısına yönelik bir saldırı başlattı. Zaporizhzhia, Odesa, Poltava, Sumy, Kharkiv ve Kherson bölgelerindeki tüketiciler elektriksiz kaldı. Elektrik tedarikini yeniden sağlamak için ekipler görevlendirildi.

Savaşın yalnızca Ukrayna ile sınırlı kalmadığı görülürken, Moldova’ya etkileri de yalnızca elektrik kesintisiyle sınırlı kalmadı. Enerji, su gibi temel ihtiyaçlarda kesintiye uğrarken çevre kirliliği de baş gösterdi.

Ukrayna’da Rusya’nın düzenlediği bir saldırıya bağlandığı düşünülen petrol sızıntısı, Moldova’daki büyük bir nehri kirletti ve yetkililer kuzeydeki Balti şehrine su tedarikini kesmek zorunda kaldı.

Ukraynalı yetkililer; petrol sızıntısının 7 Mart’ta Rusya’nın Dinyester hidroelektrik santraline düzenlediği saldırıdan sonra başladığını ve ilk petrol tabakalarının üç gün sonra Dinyester Nehri’nde görüldüğünü söyledi. Dinyester Nehri; Moldova’nın büyük bir kısmı ve Ukrayna’nın güneybatısındaki Odessa bölgesi için hayati bir su kaynağı.

Kirliliğin yayılması, artık sınır ötesi bir sorun olmaya başladı. Mart ayının ortalarına gelindiğinde, Dinyester kirliliği artık yalnızca Moldova’ya özgü bir sorun olmaktan çıkmıştı. Petrol tabakası nehrin aşağısına doğru hareket etmeye devam ediyor ve Dubasari Hidroelektrik Santrali’ne ulaşarak sınır ötesi Dinyester sistemine yayılıyor.

Endişeler, kirliliğin nehir ağzına kadar ulaşabileceği olasılığından kaynaklanıyor. Dinyester Nehri, Güney Ukrayna’daki Dinyester Halici’ne akıyor ve oradan Karadeniz’e bağlanıyor; bu nedenle, olumsuz bir senaryoda, petrol ürünleri deniz ekosistemine girebilir.

Çevresel bir sorunun nasıl sınırlar ötesi bir duruma ulaştığının göstergesi oldu. Moldova yetkilileri, Dinyester Nehri’nin kirlenmesini Rusya’nın Ukrayna’ya karşı yürüttüğü savaşın doğrudan bir sonucu olarak nitelendiriyor. Çevre Bakanı Gheorghe Hajder; yaşananların “doğal bir kaza” olmadığını, Rusya’nın Ukrayna altyapısına yönelik bir saldırısının sonucu olduğunu belirtti.

İnsan hakları savunucularının görüşüne göre bu sadece bir çevre olayı değil, potansiyel bir sınır ötesi çevre suçu olabilir. Nihai hukuki değerlendirme; soruşturma ve uzman incelemelerinin sonuçlarına bağlı olacaktır.

Yaşanan kriz sebebiyle ülke lideri de birtakım açıklamalarda bulundu. Moldova Cumhurbaşkanı Maia Sandu, ülkenin Avrupa ile enerji bağlantısının kesilmesinden ve bunun sonucunda cumhuriyetin elektrik şebekesinde istikrarsızlığın yaşanmasından Rusya’yi sorumlu tuttu.

Sandu, “Rusya’nın Ukrayna’daki sivil enerji altyapısına yönelik saldırıları bir savaş suçudur ve hepimize yönelik bir saldırıdır. Gece yapılan saldırılar, Moldova’nın Avrupa ile olan kilit enerji bağlantısını kesti,” dedi.

Ayrıca ülke genelindeki olağanüstü halin 60 gün olarak belirlediği de eklendi.

Uluslararası iş birliği gerçekleşti ve diğer ülkeler de temizleme çalışmalarına katıldı. Romanya, petrol kirliliğini tespit etmek için uzmanlar ve ekipman gönderdi; Avrupa Birliği, AB Sivil Koruma Mekanizması aracılığıyla yardım sağlamaya hazır.

Tüm bu krizin arkasında yatan sebebin ise Moldova’nın enerji bağımlılığı olduğu söylemek mümkün. Moldova’nın Sovyet döneminden kalma enerji sistemleri Ukrayna ile bağlantılı kalmaya devam ediyor ve ülke, Rusya’nın 2022’de Ukrayna’yı tamamen işgal etmesinden bu yana periyodik elektrik kesintileri yaşıyor. Moldova Enerji Bakanı Dorin Junghietu, hasar gören elektrik hattının onarımının yaklaşık beş ila yedi gün süreceğini tahmin ettiğini söyledi.

Moskova, tam işgal boyunca Ukrayna’nın barajlar ve nehir limanları gibi sivil altyapısını defalarca hedef aldı. Komşu ülkedeki savaşın etkisi, tam işgalin başlamasından bu yana, AB aday statüsündeki eski bir Sovyet cumhuriyeti olan Moldova’da da yankı bulmuş oldu.

Görüldüğü üzere Rusya-Ukrayna Savaşı ikili bir kriz olmaktan çıkıp, sınırlar ötesi bir sorun haline gelmektedir. Sınır ülkeleri ve hatta çevre ülkeler savaştan olumsuz yönde etkilenmekte olup, kriz Uluslararası bir boyuta taşınmaktadır.

AFRİKA

DOĞU KONGO'DA ÇATIŞMA BOYUT DEĞİŞTİRİYOR**11-26.03.2026, FRANCE24**

Doğu Kongo'da ateşkes kağıt üzerinde kalırken drone savaşının gerilimi gittikçe tırmanıyor. , ACLED verilerine göre Kongo Silahlı Kuvvetleri (FARDC), Ocak 2026'dan bu yana 60'ı aşan drone saldırısı gerçekleştirdi. Bu sayı, 2025'in son çeyreği ile karşılaştırıldığında oldukça göze çarpan bir artışı ifade etmektedir. Saldırıları ise M23'ün Kuzey ve Güney Kivu'daki mevzilerini ve liderlik çerçevesini hedef almaktadır. 24 Şubat'ta Kuzey Kivu'daki Rubaya maden sahası yakınlarında gerçekleştirilen saldırıda M23 sözcüsü Ngoma ve beraberinde 7 isyancı hayatını kaybetti. Mart'ın ilk yarısında ise Goma'da gerçekleşen bir drone saldırısında iki sivil ve bir BM çalışanı öldürüldü. M23 bu saldırılara karşılık olarak FARDC'nin hava operasyonları için üs olarak kullandığını öne sürdüğü Kisangani Havalimanı'nı drone ile hedef aldı. 26 Mart 2026'da ise BM Güvenlik Konseyi'nde söz alan Birleşik Krallık; sivillere ve insani yardım çalışanlarına yönelik yapılan bu drone saldırılarını şiddetle kınadığını belirterek Ruanda Savunma Kuvvetleri'nin M23'e verdiği desteği sonlandırmasını ve Kongo sınırlarından geri çekilmesini talep etti. Bu süreç ise Doha Ateşkesi'nin fiilen işlevsiz kaldığını kanıtlamaya devam etmektedir.

47 YILI AŞMIŞ İKTİDAR: SASSOU NGUESSO**5.DÖNEMİNE GİRDİ.****15.03.2026, REUTERS**

2026 Mart ayının ortasında devlet medya kaynakları tarafından yapılan açıklamaya göre; Kongo Cumhuriyeti Devlet Başkanı Denis S. Ngouesso, gerçekleştirilen genel seçimlerde oyların %94,82'sini alarak tekrardan başkan seçildi. Seçimler; muhalefet partilerine yönelik kısıtlamalar, aktivistlerin tutuklanması ve seçim günü uygulanan internet kesintileri gibi şartlar çerçevesinde gerçekleşti. Seçim kampanyaları döneminde Ngouesso, ülke genelinde seyahat edebilen tek aday olurken rakiplerinin bu adımları atmasına izin verilmedi. Freedom House kuruluşunun 100 üzerinden 17 puan verdiği Kongo Cumhuriyeti, dünyanın en baskıcı rejimine sahip ülkelerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Kongo, her ne kadar Afrika'nın üçüncü büyük petrol üreticisi konumunda olsa da nüfusun yarısı yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Dünyanın en uzun süre görevde kalan liderlerinden biri olan 82 yaşındaki Ngouesso, bu zaferiyle birlikte ülkesinde yıllardır devam eden yönetim anlayışını sürdüreceğini kanıtlamış oldu. Seçim süreci; şeffaflık eleştirileri ve seçim günü gözlemlenen teknik kısıtlamaların gölgesinde tamamlanmıştır.

SUDAN'DA İNSANİ KRİZ KRİTİK BİR SEVİYEDE DEVAM EDİYOR**11-24.03.2026, AA**

2023 yılı Nisan ayından beri devam eden Sudan Ordusu ile Hızlı Destek Kuvvetleri arasında süren savaş, binlerce insanın hayatını kaybetmesi ve 11 milyona yakın kişinin yerinden edilmesi ile birlikte devam etmektedir. WFP verilerine göre kıtlık koşulları El Fasher ve Kadugli'de teyit edilmiş; 20 ek bölgede ise kıtlık riski belirlenmektedir. WFP, Ocak-Haziran 2026 aralığını kapsayan hazırlıkları sürdürebilmek adına 700 milyon dolar acil finansmana ihtiyaç duyduğunu ilan etmiştir. Kriz, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 11 Mart 2026 tarihinde ilan ettiği "Ramazan Ateşkesi" çağrısıyla yeni bir boyuta geçmiştir. Ancak tarafların bu çağrıya itibarsızlığı sebebiyle özellikle Adre sınırında yer alan insani yardım koridorlarının açılmamasına sebebiyet vermiştir. 2026 Mart ayında, sahadaki durumda halen değişiklikler gözlemlenmemektedir. Yardım erişimdeki kısıtlamalar devam ederken aynı zamanda yetersiz uluslararası finans kaynakları birleşerek kritik bir seviyeye ulaşmıştır.

AFRİKA'DA G7 KRİZİ: GÜNEY AFRİKA G7'YE DAVET EDİLMEDİ.**11-15.02.2026, AA**

ABD-Pretoria gerilimi, Güney Afrika G7 zirvesinden dışlanması ile ciddi seviyelere ulaştı. Güney Afrika Cumhurbaşkanı Cyril Ramaphosa'nın haziran'daki G7 zirvesine katılım davetinin 26 Mart 2026'da geri çekildiği ifade edildi. Cumhurbaşkanı sözcüsü Vincent Magwenya, Fransa'nın ve ABD'nin devam eden baskısı sebebiyle daveti iptal etmek zorunda kaldığını; Washington'ın Güney Afrika davet edilirse G7 zirvesinin kısıtlanacağı konusunda tehdit ettiğini belirtti. Fransız Dışişleri Bakanı ise herhangi bir baskıya boyun eğilmediğini belirterek G7 tercihini Kenya daveti ile sonuçlanması ile dikkatleri topladı. ABD-Güney Afrika ilişkiler, Trump'ın Afrikalı beyazlara yönelik sığınma teklifleri ve geçen yıl Johannesburg'da gerçekleşen G20 zirvesine karşı boykotlar ile hızlıca bozulmuştu. Bununla birlikte, Pretoria 2026 G20 zirvesinden de dışlanmıştır. Ramaphosa ise Güney Afrika'nın G7 üyesi olmadığını belirterek aslında her zirveye katılmadığını belirtip dengeli bir ifadeyle cevap verdi. Son olarak, Perşembe günü, cumhurbaşkanlığı sözcüsü Ramaphosa'nın "şu anda ABD'li mevkidaşlarıyla temas halinde olan ekibin bir parçası olacak Güney Afrika'nın ABD Büyükelçisi'ni atamaya yaklaştığını" söyledi.(France24)

DOĞU KONGO: BİTMİYEN GÜÇ MÜCADELESİ VE GÜVENLİK ÇIKMAZI

Kaynak: The Guardian

2026 Mart ayında Doğu Kongo, Doha Ateşkesi'nin fiilen işlevsizleştiğini gözler önüne serdi. ACLED verilerine göre, 2026 Ocak ayından bu yana 60'a yakın drone saldırısı gerçekleştirildi. Bu rakam, 2025 yılının son çeyreği ile karşılaştırıldığında oldukça belirgin bir artışa işaret etmektedir. 24 Şubat 2026 tarihinde Rubaya maden alanı yakınlarında gerçekleşen saldırıda; M23 sözcüsü Willy Ngoma ve beraberindeki 7 isyancı hayatını kaybetti. M23 ise karşı hamlede bulunarak, FARDC'nin hava üssü olarak kullandığını belirttiği Kisangani Havalimanı'nı hedef aldı. 26 Mart 2026 tarihinde gerçekleşen BM Güvenlik Konseyi oturumunda Birleşik Krallık, sivil kayıpları ve gerçekleşen saldırıları kınadı. ABD'nin Afrika Danışmanı Massad Boulos; Ruanda'nın bölgeden geri çekilmesini ve gereken durumda tüm teçhizatın devreye gireceğini açıkça ifade etti. Tüm bu olanların arka planında Doha Anlaşması fiilen çökmüş; müzakereler yalnızca masada kalmış ve tarafların sahada kendi kurallarını birbirine empoze etmeye çalıştığı bir stratejiye dönüşmüştür.

Tarihsel olarak ele alındığında; Doğu Kongo Cumhuriyeti ve M23 çatışmasının kökeni, 1994 Ruanda Soykırımı'nın bölgeye yaydığı coğrafi ve politik, yani jeopolitik travmaya dayanmaktadır. Ruanda devleti, FDLR (Forces Démocratiques de Libération du Rwanda) tehdidini gerekçe göstererek M23'e destek vermektedir. Bu destek ise BM Uzmanlar Grubu raporlarında sürekli olarak belgelenmiş ve kanıtlanmıştır. Haziran 2025'te Washington'da imzalanan DRC-Ruanda Anlaşması, M23 durumu göz önünde bulundurularak Doha sürecine havale edildi. Kasım 2025'te imzalanan Doha Çerçeve Anlaşması, sekiz müzakereyi dahil eden kapsamlı bir barış yapısını kurmayı hedefliyordu; fakat M23 delegasyonu, imza töreninde anlaşmanın "bağlayıcı herhangi bir hüküm içermediğinin" dikkate alınmasının altını çizdi. Aslında Haziran 2025'te atılan adımla birlikte, müzakere sürecinin sağlamlığı uzmanlarca sorgulanmaya başlanmıştı. 2025 yılının son ayında M23'ün Uvira'yı ele geçirmesi, anlaşmaların fiilen çiğnenmesiyle birlikte ABD'nin Ruanda'ya yönelik yaptırım kararını tetiklediği anlamına geldi.

Critical Threats'in 2026 Mart ayı raporuna göre müzakere süreci genel olarak bir çıkmaz içindedir. Kongo hükümeti sözcüsü Muyaya'nın Mart ortasındaki ifadelerinde de görüldüğü üzere; hükümet, Doha sürecinin işlevini "M23'ü mevcut biçimiyle sona erdirmek" olarak tanımlamaktadır. Bu konum, M23 için kabul edilemez bir noktadadır. M23; geri çekilme ve silahsızlanma taleplerini reddetmenin yanı sıra, Kivu'lardaki fiili yönetimi korumayı öncelik haline getirmektedir.

Her ne kadar Kongo hükümeti M23'ü cephede stratejik bir askeri tehdit olarak yansıtmamaya çalışsa da, M23 mevcut düzende finansman elde etmeye devam etmektedir. International Crisis Group'un 2025 yılı Aralık ayı raporunda belirtildiği üzere; M23'ün aktif savaşçı sayısı, 2025 senesinin ilk yarısına kıyasla beş katı aşarak yaklaşık 27.000'e ulaşmıştır. Bu durum, müzakere sürecinin pozitif etkisinin gittikçe işlevsizleştiğini göstermektedir.

Doğu Kongo-M23 çatışması; modern barış süreçlerinin ve beraberinde uluslararası hukuk kurallarının çıkmaza girebileceğini gösteren bir vakaya dönüşmüştür. Özellikle müzakere süreçleri ve diplomatik adımlar metin üzerinde etkin rol oynasa da, saha kalıcı bir barıştan ziyade güç mücadelesine evrilmiş durumdadır. Uluslararası toplum ve özellikle Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi; gerekli adımları atma ve denetim mekanizmalarını güçlendirme faaliyetlerini hızlandırmadığı sürece, barış sürecinde somut bir sonuç alınamayacaktır. Aksi takdirde Doğu Kongo vatandaşları, kağıt üzerindeki anlaşmalar sürse bile sahadaki güç mücadelesinin bedelini canlarıyla ödemeye devam edecektir.

EŞİTLİK YOLUNDA: 8 MART'IN TARİHSEL VE TOPLUMSAL YÜZÜ

Kaynak: BBC

Dünya Kadınlar Günü, her yıl 8 Mart'ta kutlanan, kökleri 20. yüzyılın başındaki sanayileşme süreci, işçi hakları hareketleri ve kadınların siyasi temsiliyet arayışına dayanan evrensel bir semboldür. Günümüzde sıklıkla bir kutlama gününe indirgenmiş olsa da bu tarihin temelinde ağır çalışma koşullarına, ekonomik eşitsizliğe ve toplumsal cinsiyet adaletsizliğine karşı verilmiş devrimsel bir direniş yatar. Kadınlar Günü'nün modern dünyadaki önemi, sadece geçmişteki başarıları yâd etmek değil, süregelen eşitsizliklere ayna tutmaktır. Günümüzde kadınlar hâlâ "cam tavan" sendromu, "eşit işe eşit olmayan ücret" ve istihdamda fırsat eşitsizliği gibi yapısal sorunlarla mücadele etmektedir. Kadınların ekonomik bağımsızlıklarını kazanmaları, sadece bireysel bir özgürleşme değil, aynı zamanda küresel kalkınmanın ve toplumsal refahın temel şartıdır. Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmadan ve kadınların karar alma mekanizmalarındaki temsiliyeti artırılmadan gerçek bir demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Buradaki en kritik nokta, 8 Mart'ın bir "hediyeleşme günü" değil, bir "hak arama günü" olduğudur. Tarihsel süreç bize gösteriyor ki kadınlar haklarını bir lütuf olarak almamış; sokaklarda, fabrikalarda ve meydanlarda tırnaklarıyla kazıyarak kazanmışlardır.

Bugünün romantize edilmesi, aslında onun devrimci ruhunu ve politik ağırlığını hafifletme riskini taşımaktadır. Gelecek vizyonunda en kritik eşiklerden biri, dijital uçurumun kapatılmasıdır. Yapay zeka, veri bilimi ve mühendislik gibi geleceğin dünyasını inşa eden alanlarda kadın temsiliyetinin artırılması, sadece bir istihdam meselesi değil, aynı zamanda teknolojinin "eril bir dille" tasarlanmasının önüne geçmek için hayati bir zorunluluktur. Algoritmaların tarafsızlığı, ancak onları tasarlayan masalarda kadınların da eşit söz hakkına sahip olmasıyla mümkündür. Geleceğin 8 Martları, kadınların maruz kaldığı "mağduriyetleri" değil, insanlığın ortak aklına kattıkları "değeri" kutladığımız günler olmalıdır. Kadınların sadece kriz anlarında hatırlanan "fedakar" özneler değil, stratejik masalarda rotayı belirleyen "lider" aktörler olduğu bir gelecek, ütopya değil bir gerekliliktir. Unutulmamalıdır ki: bir toplumun gelişmişlik düzeyi, o toplumdaki en dezavantajlı kadının kendini ne kadar özgür ve güvende hissettiği ile ölçülür.

Sonuç olarak 8 Mart; sadece takvimde işaretli bir anma gününden ziyade, insanlığın toplumsal adalet sınavında verdiği en köklü ve kesintisiz mücadelenin vicdan muhasebesidir. Geçtiğimiz yüzyıl; kadınların seçme ve seçilme hakkı, mülkiyet edinme ve çalışma hürriyeti gibi temel hukuki kazanımlarıyla şekillenmiştir. Ancak 21. yüzyılın getirdiği yeni dinamikler, kadın hakları mücadelesinin sadece yasal düzlemde değil, zihniyet ve yapısal dönüşüm düzleminde de derinleşmesi gerektiğini göstermektedir.

◆ SANATTAN BİR NOT: ATEMISIA GENTILESCHI:◆ “JUDITH, HOLOFERNES’İN BAŞINI KESERKEN”

“Şöhretli lordunuza bir kadının neler yapabileceğini göstereceğim.” dedi Artemisia, bir kadın olduğu için sipariş vermek istemeyen müşterisine.

1593 yılında Roma’da dünyaya gelen Artemisia, babası gibi bir ressam olma hayali kurar; yeteneğini geliştirmek için barok akımının incelikleri üzerine çalışmalar yapardı. Babası Orazio Gentileschi, dönemin ressamı arasında kadınlara yer olmamasından dolayı kaygılı olsa da kızının yeteneğine kayıtsız kalamayarak onu eğitmesi için arkadaşı olan başka bir ressamın, Agostino Tassi’nin yanına çırak verdi. Bu isim Artemisia için dönüm noktası olmuştur.

Artemisia kendini o kadar geliştirmeye başladı ki sıra Suzanna ve Yaşlılar adlı eserine geldiğinde kimse resmi onun yaptığına inanamamıştı. Ancak ustası Tassi o kadar da iyi biri değildi. Bir gece Artemisia atölyede resim yaparken Tassi kapıları kitledi ve yardımcısıyla Artemisia’ya tecavüz etti. Baba Orazio Gentileschi, Tassi’ye dava açtı ancak mahkeme Artemisia’dan yana olmamak için her şeyi yaptı; “O saatte genç bir kız atölyede ne yapar?” diye bile sorulmaya başlandı. Mahkeme sonucu ise şaşırtıcı olmadı; Artemisia, tecavüzcüsüyle evlenecek ve hayat devam edecekti. Ancak Tassi mahkeme biter bitmez Roma’dan kaçtı ama Artemisia için karanlık günler devam etti. Evlenmesinde kararlı olan babası, onu tek talibi olan yaşlı bir ressamı verdi. Artemisia ise acısını sanata akıtıyordu.

Artemisia için ise bu bir intikam sahnesi olmuştur. Onun Judith’i kendinden emin ve güçlü bir kadındır. Gücünü sadece bakışlarından değil; bileklerinin kalınlığından ve heybetli generale karşı hiç zorlanmamasından anlayabiliyoruz. Holofernes’in başından çıkan kanların ise Judith’e yönelmesi de bizi tekrar bu güçlü kadına yönlendiren bir anlatımdır.

Artemisia’nın bu şahane eserinde gördüğümüz asıl şey, iki kadına karşı mücadele ederken mağlup olan bir adamdır. Judith’i kendi yüzüyle tasvir eden Artemisia için bu sahne, onun ruhundan bir parça olmuş onun en bilinen eseri haline gelmiştir; bazı sanat tarihçilerin de Holofernes’in Tassi olduğuna dair yorumları vardır. Aynı zamanda barok sanatının en belirgin örneklerinden biri haline gelmiştir. Carravagio tarzında yapılan bu eser alegoriktir; mekân belirsizdir ve ışık oyunları en usta şekilde kullanılmıştır. Artemisia ise bu eseriyle sınırlı kalmamış; yaşamının devamında Venedik, Napoli ve Roma’da bulunarak dönemin en ünlü ve nadir kadın sanatçısı olmayı başarmış, hatta Academia della Arti del Disegno’ya kabul edilen ilk kadın sanatçı olmuştur.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nüz kutlu olsun. Ruhunuza sanatla bakın.

KAYNAKÇA

• AMERİKA BÖLGESİ

- Atlantic Council – 11 Mart 2026
- <https://www.atlanticcouncil.org/dispatches/twenty-questions-and-expert-answers-about-the-iran-war/>
- NBC NEWS – 24 Mart 2026
- <https://www.nbcnews.com/world/middle-east/live-blog/live-updates-iran-war-trump-hormuz-deadline-energy-crisis-gulf-power-rcna264685>
- Al Jazeera – 23 Mart 2026
- <https://www.aljazeera.com/news/2026/3/23/iran-denies-any-talks-with-us-after-trump-claims-productive-discussions>
- The Guardian – 24 Mart 2026
- <https://www.theguardian.com/us-news/2026/mar/24/first-thing-trump-describes-productive-talks-with-iran-but-tehran-denies-contact>
- CNBC – 24 Mart 2026
- <https://www.cnb.com/2026/03/24/trump-iran-war-negotiations.html>
- CNBC – 26 Mart 2026
- <https://www.cnb.com/2026/03/26/trump-iran-war-oil-strait-of-hormuz.html>
- Al Jazeera – 15 Mart 2026
- <https://www.aljazeera.com/news/2026/3/15/trump-calls-for-naval-coalition-to-open-strait-of-hormuz-can-it-work>
- Al Jazeera – 17 Mart 2026
- <https://www.aljazeera.com/news/2026/3/17/trump-says-us-does-not-need-strait-of-hormuz-help-despite-appeal>
- New York Post – 26 Mart 2026
- <https://nypost.com/2026/03/26/us-news/trump-scorches-nato-for-failing-iran-loyalty-test-debates-bailing-on-alliance/>
- Military Times – 16 mart 2026
- <https://www.militarytimes.com/news/pentagon-congress/2026/03/16/as-allies-resist-us-call-to-help-in-strait-of-hormuz-trump-says-it-was-a-loyalty-test/>
- Anadolu Ajansı – 26 Mart 2026
- <https://www.aa.com.tr/en/americas/trump-says-nato-has-done-absolutely-nothing-on-iran/3880088>
- The Conversation – 5 Mart 2026
- <https://theconversation.com/in-a-ruptured-world-order-heres-how-australia-can-forge-new-middle-power-partnerships-276367>
- World Economic Forum – 20 Ocak 2026
- https://en.wikipedia.org/wiki/2026_Mark_Carney_speech_at_the_World_Economic_Forum
- ABC News – 4 Mart 2026
- <https://www.abc.net.au/news/2026-03-04/carney-says-australia-and-canada-need-sovereignty-from-hegemons/106417006>
- The Guardian – 5 Mart 2026
- <https://www.theguardian.com/world/2026/mar/05/canadian-pm-mark-carney-offers-to-team-up-with-australia-as-strategic-cousins-to-push-back-against-dominant-superpowers>
- Anadolu Ajansı – 7 Mart 2026
- <https://www.aa.com.tr/en/americas/canada-pens-new-deal-with-japan-including-in-trade-energy-defense/3853443>
- Politico – 18 Mart 2026
- <https://www.politico.eu/article/eu-liberals-pitch-nato-style-trade-pact-canada-japan-south-korea/>
- Politico – 25 Mart 2026
- <https://www.politico.eu/article/mega-anti-us-donald-trump-alliance-quest-save-world-trade/>

• ASYA-PASİFİK BÖLGESİ

- Anadolu Ajansı. (2026, 24 Mart). Modi, Trump ile görüşmesinde Hürmüz Boğazı'nın güvenliğine vurgu yaptı. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/modi-trump-ile-gorusmesinde-hurmuz-bogazinin-guvenligine-vurgu-yapti/3877387>
- Euronews. (2026, 10 Mart). Tayland'dan enerji tasarrufu önlemleri: Bazı memurlar evden çalışacak. <https://tr.euronews.com/2026/03/10/taylanddan-enerji-tasarrufu-onlemleri-bazi-memurlar-evden-calisacak>
- Hürriyet. (2026, 20 Mart). Beyaz Saray buz kesti: Trump'tan yersiz şaka. <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/beyaz-saray-buz-kesti-trumptan-yersiz-saka-43132865>
- Independent Türkçe. (2026, 24 Mart). Güneydoğu Asya'da nükleer enerji hamlesi. <https://www.indytrk.com/node/774683>
- NHK World Japan. (2026, 23 Mart). Takaichi ve Trump Washington zirvesinde bir araya geldi. https://www3.nhk.or.jp/nhkworld/tr/news/20260320_08/
- NTV Haber. (2026, 20 Mart). Trump'tan Japon Başbakanı'nın yanında yersiz Pearl Harbor şakası. <https://www.ntv.com.tr/dunya/trumptan-japon-basbakanindan-yaninda-yersiz-pearl-harbor-sakasi-1716654>
- NTV Haber. (2026, 24 Mart). Kuzey Kore'den nükleer rest: Füzeler yağmaya devam edecek. <https://www.ntv.com.tr/dunya/kuzey-kore-den-nukleer-rest-fuzeler-yagmaya-devam-edecek-1717226>
- Reuters. (2026, 19 Mart). Trump draws parallel between Pearl Harbor, US strikes on Iran in meeting with Japanese PM. <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/trump-draws-parallel-between-pearl-harbor-us-strikes-iran-meeting-with-japanese-2026-03-19/>
- Reuters. (2026, 23 Mart). North Korea's Kim pushes new five-year economic plan, nuclear deterrent in parliament. <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/north-koreas-kim-pushes-new-five-year-economic-plan-nuclear-deterrent-parliament-2026-03-23/>
- Reuters. (2026, 23 Mart). Russia, Vietnam agree deal on nuclear power plant construction. <https://www.reuters.com/business/energy/russia-vietnam-agree-deal-nuclear-power-plant-construction-2026-03-23/>
- Reuters. (2026, 24 Mart). Modi, Trump discuss importance of keeping Strait of Hormuz open, US envoy says. <https://www.reuters.com/world/india/modi-trump-discuss-importance-keeping-strait-hormuz-open-us-envoy-says-2026-03-24/>
- Sabah. (2026, 26 Mart). Güneydoğu Asya'da nükleer enerji hamlesi: Savaş ve enerji krizi planları hazırlandı. <https://www.sabah.com.tr/finans/ekonomi/guneydogu-asyada-nukleer-enerji-hamlesi-savas-ve-enerji-krizi-planlari-hazirlandi-7550991>
- SonDakika.com. (2026, 13 Mart). Küresel yakıt krizi ekranlara yansıdı: Tayland'da tasarruf dönemi. <https://www.sondakika.com/dunya/haber-kuresel-yakit-krizi-ekranlara-yansidi-tayland-da-19655997/>

• ORTA DOĞU BÖLGESİ

- BBC Türkçe. (2026, 17 Mart). Şam'da alkol satışı yasaklandı. <https://www.bbc.com/turkce/articles/c99jedm7mkjo>
- Euronews. (2026, 28 Mart). ABD, İran'da bir aydır devam eden savaşta hedeflerine ulaşmada ne kadar başarılı oldu? <https://tr.euronews.com/2026/03/28/abd-iranda-bir-aydir-devam-eden-savasta-hedeflerine-ulasmada-ne-kadar-basari-oldu>
- Habertürk. (2026, 29 Mart). Son dakika: ABD-İsrail İran Savaşı'nda son durum! <https://www.haberturk.com/abd-israil-iran-savasi-nda-son-durum-3872687>
- Ortadoğu Haber. (2026, 12 Mart). Orta Doğu'da enerji savaş: Petrol 100 doları aştı. <https://www.ortadoguhaber.com/orta-doguda-enerji-savasi-petrol-100-dolari-asti/>

KAYNAKÇA

• BATI AVRUPA BÖLGESİ

- Bundle. - 07633811. <https://www.bundle.app/tr/gundem/07633811-40ed-4a36-9bbc-d9183daffb9f?l=1>
 - Bundle. - 81d9c224. <https://www.bundle.app/tr/gundem/81d9c224-ab29-42ce-a86-d6c201739a7?l=1>
 - Bundle. - a66f83c4. <https://www.bundle.app/tr/gundem/a66f83c4-1e94-4d23-8cf9-3e4462895f3?l=1>
 - Bundle. (t.y.). - 4fa9b3e. <https://www.bundle.app/tr/translate/4fa9b3e-7414-4f55-9fe1-f306f31ba7cc>
 - Euronews. (2026, 1 Mart). Hürmüz kapanırsa ne olur? Küresel enerji hattı tehlikede. <https://tr.euronews.com/2026/03/01/hurmuz-kapanirsa-ne-olur-kuresel-enerji-hatti-tehlikede>
 - Euronews. (2026, 2 Mart). Savaş piyasaları sarstı: Borsa sert düştü, MB ve SPK'dan önlemler geldi. <https://tr.euronews.com/business/2026/03/02/savas-piyasaları-sarsti-borsa-sert-dustu-mb-ve-spkdan-onlemler-geldi>
 - Euronews. (2026, 4 Mart). İspanya Başbakanı Sanchez'den ABD ve İsrail'e rest: Savaşa hayır. <https://tr.euronews.com/2026/03/04/ispanya-basbakani-sanchezden-abd-ve-israile-rest-savasa-hayir>
 - Euronews. (2026, 5 Mart). İran Savaşı: Avrupa ekonomileri ne kadar kırılgan? <https://tr.euronews.com/business/2026/03/05/iran-savasi-avrupa-ekonomileri-ne-kadar-kirilgan>
 - Euronews. (2026, 5 Mart). İran Savaşı Euro'yu tehdit ediyor: Ekonomistlerden uzun süreli çatışma uyarısı. <https://tr.euronews.com/business/2026/03/05/iran-savasi-euroyu-tehdit-ediyor-ekonomistlerden-uzun-sureli-catisma-uyarisi>
 - Euronews. (2026, 17 Mart). Dünyaca ünlü sokak sanatçısı Banksy'nin kimliği sonunda açığa mı çıkıyor? <https://tr.euronews.com/kultur/2026/03/17/dunyaca-unlu-sokak-sanatcisi-banksynin-kimligi-sonunda-aciga-mi-cikiyor>
 - Euronews. (2026, 17 Mart). İran Savaşı Avrupa şirketlerinde kazananlar ve kaybedenler. <https://tr.euronews.com/business/2026/03/17/iran-savasi-avrupa-sirketlerinde-kazananlar-ve-kaybedenler>
 - Euronews. (2026, 22 Mart). Banksy'nin gizem balonu patladı: Sihirbazlık numarası artık bozuldu mu? <https://tr.euronews.com/kultur/2026/03/22/banksynin-gizem-balonu-patladi-sihirbazlik-numarası-artık-bozuldu-mu>
 - Reuters. (2026, 18 Mart). Not our war: Europe says no to Trump. <https://www.reuters.com/world/europe/not-our-war-europe-says-no-trump-2026-03-18/>
- ## • TÜRK DÜNYASI BÖLGESİ
- Stratejik Düşünce Enstitüsü. (2026). Türk dünyasının ortak bayramı Nevruz yeniden dirilişin simgesi oldu. <https://www.sde.org.tr/turkiye/turk-dunyasinin-ortak-bayrami-nevruz-yeniden-dirilisin-simgesi-oldu-haberi-63771>
 - TRT Haber. (2026). Türk dünyasının ortak bayramı Nevruz. <https://www.trthaber.com/haber/turk-dunyasi/turk-dunyasinin-ortak-bayrami-nevruz-938521.html>
 - QHA (Kırım Haber Ajansı). (2026). Ukrayna'dan Kırım Tatarca için yeni adım: Milli komisyon yeniden yapılandırıldı. <https://www.qha.com.tr/ukrayna/ukrayna-dan-kirim-tatarca-icin-yeni-adim-milli-komisyon-yeniden-yapilandirildi-521540>
 - HaberGO. (2026). NATO çok uluslu kolordu karargahı Türkiye'de kuruluyor, MSB resmen doğruladı. <https://www.habergo.com.tr/haber/147335/nato-cok-uluslu-kolordu-karargahi-turkiye-de-kuruluyor-msb-resmen-dogruladi.html>
 - T24. (2026). MSB: Bağdat'taki Türk askeri tahliye edildi. <https://t24.com.tr/gundem/msb-bagdattaki-turk-askeri-tahliye-edildi,1309914>
 - Gazete Oksijen. (2026). Middle East Eye inceledi: NATO neden Türkiye'nin güneyinde yeni bir ordu kuruyor. <https://gazeteoksijen.com/dunya/middle-east-eye-inceledi-nato-neden-turkiyenin-guneyinde-yeni-bir-ordu-kuruyor-270302>
 - Medyascope. (2026, Mart 26). Adana'da çok uluslu NATO kolordusu kurulması ne anlama geliyor? <https://medyascope.tv/2026/03/26/adanada-cok-uluslu-nato-kolordusu-kurulmasi-ne-anlama-geliyor/>
 - BBC Türkçe. (2026). NATO'nun Türkiye'deki yapılanması ne anlama geliyor? <https://www.bbc.com/turkce/articles/c05dlz52mp40>

• RUSYA-KAFKASYA BÖLGESİ

- UAWire: (18 Mart 2026) Kadyrov appears i public amid growing rumors about his health <https://uawire.org/kadyrov-appears-in-public-amid-growing-rumors-about-his-health>
 - Reuters (12 Mart 2026) : Russia's Rosatom says it will stay in Iran despite war <https://www.reuters.com/world/middle-east/russias-rosatom-says-it-will-stay-iran-despite-war-2026-03-12/>
 - Reuters (15 Mart 2026) : Russia is supplying Iran with Shahed drones, Zelenskiy says <https://www.reuters.com/world/middle-east/russia-is-supplying-iran-with-shahed-drones-zelenskiy-says-2026-03-15/>
 - Euromaidanpress: (24 Mart 2026) Russia knocks out Moldova-Romania power link in strike on Ukraine https://euromaidanpress.com/2026/03/24/russia-knocks-out-moldova-romania-power-link-in-strike-on-ukraine/#google_vignette
 - BBC : (17 Mart 2026) Water supply cut in Moldova after oil spill blamed on Russian strike in Ukraine <https://www.bbc.com/news/articles/cwy98qnpqjjo>
 - Hromadske (18 Mart 2026) Rus füzeleri Dinyester Nehri'ni zehirledi. Moldova'da ilan edilen çevresel acil durum ne anlama geliyor? <https://hromadske.ua/en/world/260941-rosiyski-rakety-otruyily-dnister-shcho-oznachaye-rezym-ekolohichnoyi-tryvohy-u-moldovi>
 - Ukrainform : 24 Mart 2026 Sandu accuses Russia of damaging energy connection between Moldova and Europe <https://www.ukrinform.net/rubric-politics/4104939-sandu-accuses-russia-of-damaging-energy-connection-between-moldova-and-europe.html>
 - ABC NEWS : 24 Mart 2026 Rusya'nın Ukrayna'ya düzenlediği saldırılar sonucu hayatı önem taşıyan elektrik hattının kesilmesinin ardından Moldova 60 günlük enerji acil durumu ilan etti. <https://abcnews.com/Business/wireStory/moldova-imposes-60-day-energy-emergency-after-russian-131373624>
- ## • BALKANLAR BÖLGESİ
- AP News. (2026, Mart). Hungary EU Ukraine loan Russian oil. Erişim adresi: <https://apnews.com/article/hungary-eu-ukraine-loan-russian-oil-83ee301ec3f84fb823f936d49067c0f9>
 - European Western Balkans. (2026, 17 Mart). Western Balkan countries split between neutrality and the support to USA. Erişim adresi: <https://europeanwesternbalkans.com/2026/03/17/western-balkan-countries-split-between-neutrality-and-the-support-to-usa/>
 - Prizren Post. (2026). Vucic: Sırbistan İsrail'e silah satmaya devam edecek. Erişim adresi: <https://prizrenpost.com/tr/vucic-sirbistan-israile-silah-satmaya-devam-edecek/>
 - The Guardian. (2026, 19 Mart). Hungary Orbán Ukraine loan veto EU summit Europe. Erişim adresi: <https://www.theguardian.com/world/2026/mar/19/hungary-orban-ukraine-loan-veto-eu-summit-europe>
 - BBC Türkçe. (2024, 25 Eylül). Kosova ve Sırbistan arasındaki gerilim neden arttı? <https://www.bbc.com/turkce/articles/ce97971g78ro>
 - Center for European Policy Analysis (CEPA). (2024). The Serbia-Kosovo dialogue: Ripe for resolution. <https://cepa.org/comprehensive-reports/the-serbia-kosovo-dialogue-ripe-for-resolution/>
 - Center for Strategic and International Studies (CSIS). (2025). The Serbia-Kosovo normalization process: A temporary U.S. decoupling. <https://www.csis.org/analysis/serbia-kosovo-normalization-process-temporary-us-decoupling>
 - European Policy Centre (EPC). (2024). Normalisation between Serbia and Kosovo must come from within. <https://www.epc.eu/publication/Normalisation-between-Serbia-and-Kosovo-must-come-from-within-527b3c/>
 - Human Rights Watch. (2026, 4 Şubat). World report 2026: Serbia/Kosovo. <https://www.hrw.org/world-report/2026/country-chapters/serbia/kosovo>
 - News Pravda. (2026, 26 Şubat). Regional tensions in the Balkans: Recent developments. <https://eu.news-pravda.com/world/2026/02/26/172057.html>
 - Politics & Government News. (2026, 28 Mart). Kosovo parliament to vote on new government after months of uncertainty. <https://politics-government.news/articles/net/content/2026/03/28/kosovo-parliament-to-vote-on-new-government-after-months-of-uncertainty.html>
 - Secopedia. (t.y.). Bölgesel güvenlik: Kosova Savaşı. <https://www.secopedia.org/kavramlar/bolgesel-guvenlik/kosova-savasi/>
 - Yahoo News. (2026, Mart). Kosovo parliament set to elect government. <https://www.yahoo.com/news/articles/kosovo-parliament-set-elect-government-103036683.html>

KAYNAKÇA

• AFRIKA BÖLGESİ

- Amigos II. (2026). South Sudan's crisis: A deep dive into the humanitarian emergency. <https://www.amigosii.org/south-sudan-s-crisis-a-deep-dive-into-the-humanitarian-emergency>
- France 24. (2026, 27 Mart). South Africa excluded from G7 summit due to boycott threats from US. <https://www.france24.com/en/africa/20260327-south-africa-excluded-from-g7-summit-due-to-boycott-threats-from-us>
- Security Council Report. (2026, 17 Mart). Democratic Republic of the Congo: Closed consultations. <https://www.securitycouncilreport.org/whatsinblue/2026/03/democratic-republic-of-the-congo-closed-consultations-5.php>
- U.S. News & World Report. (2026, 17 Mart). Congo Republic President Sassou Nguesso wins re-election, state TV reports. <https://www.usnews.com/news/world/articles/2026-03-17/congo-republic-president-sassou-nguesso-wins-re-election-state-tv-reports>
- ACLED. (2026, Mart). Africa overview: March 2026. <https://acleddata.com/update/africa-overview-march-2026>
- Security Council Report. (2026, 26 Mart). Democratic Republic of the Congo: Closed consultations. What's In Blue. <https://www.securitycouncilreport.org/whatsinblue/2026/03/democratic-republic-of-the-congo-closed-consultations-5.php>
- International Crisis Group. (t.y.). M23 offensive: Elusive peace in the Great Lakes (Report No. 320). <https://www.crisisgroup.org/africa/democratic-republic-congo-rwanda/320-m23-offensive-elusive-peace-great-lakes>
- NYU Center on International Cooperation. (t.y.). Moving forward in the DRC-M23 peace process. <https://cic.nyu.edu/resources/moving-forward-in-the-drc-m23-peace-process/>
- United Nations Security Council. (2025). Final report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo. <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1533/panel-of-experts/work-and-mandate/reports>
- Critical Threats. (2026, Mart). Deadlock in the DRC: Rwanda, M23, FDLR, and the Doha process. <https://www.criticalthreats.org/analysis/deadlock-in-the-drc-rwanda-m23-fdlr-doha-africa-file>
- International Crisis Group. (2025, Aralık). DRC: M23 savaşı sayışı raporu. <https://www.crisisgroup.org/africa/democratic-republic-congo-rwanda/320-m23-offensive-elusive-peace-great-lakes>

• FEMİNİZM ANALİZİ

- Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi [HUKSAM]. (t.y.). 8 Mart Dünya Kadınlar Günü. https://huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/kadinlar_gunu.php
- Vikipedi. (2026, 8 Mart). Dünya Kadınlar Günü. https://tr.wikipedia.org/wiki/D%C3%BCn%C4%B1nlar_G%C3%BCn%C3%BC

RESİM ANALİZİ

- Art in Context. (2022, 13 Eylül). Judith slaying Holofernes by Artemisia Gentileschi – A violent masterpiece. <https://artincontext.org/judith-slaying-holofernes-by-artemisia-gentileschi/>
- Jones, J. (2020, 9 Ekim). Artemisia Gentileschi's Judith slaying Holofernes: A blood-soaked act of revenge. The Guardian. <https://www.theguardian.com/artanddesign/2020/oct/09/artemisia-gentileschi-judith-slaying-holofernes>
- National Gallery. (2018, 6 Temmuz). The National Gallery acquires its first painting by Artemisia Gentileschi. <https://www.nationalgallery.org.uk/about-us/press-and-media/press-releases/artemisia>
- Özcan, M. (2024). Artemisia Gentileschi'nin sanatı ve 'Judith Holofernes'in başını keserken' tablosu üzerine bir inceleme. DergiPark. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3793064>

